

PROCEEDINGS MATERIAŁY

OF THE 2nd INTERNATIONAL SCIENTIFIC CONFERENCE
WATER IN THE TOWNSCAPE

2 MIĘDZYKONFERENCJI NAUKOWEJ
WODA W KRAJOBRAZIE MIASTA

organized by: organizowanej przez:

**WYDZIAŁ ARCHITEKTURY POLITECHNIKI
POZNAŃSKIEJ**
UL. NIESZAWSKA 13C, 61-021 POZNAŃ, POLAND

**INSTYTUT ŚRODOWISKA ROLNICZEGO I LEŚNEGO
POLSKIEJ AKADEMII NAUK**
UL. BUKOWSKA 19, 60-809 POZNAŃ, POLAND

POZNAŃ, 15-16. 04. 2011

SENSITIVE APPROACH 2 WATER

IN URBAN PLANNING, LANDSCAPE DESIGN AND ARCHITECTURE

<http://info.put.poznan.pl/konferencje>

PATRONAT HONOROWY

prof. Jadwiga Rotnicka,
SENATOR RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Marek Woźniak,
MARSZAŁEK WOJEWÓDZTWA WIELKOPOLSKIEGO

Ryszard Grobelny,
PREZYDENT MIASTA POZNANIA

**MARSZAŁEK WOJEWÓDZTWA
WIELKOPOLSKIEGO
MAREK WOŹNIAK**

POZnań*

* Miasto know-how

KRAJOWA IZBA
URBANISTÓW

TOWARZYSTWO
URBANISTÓW
POLSKICH,
O/POZNAŃ

STOWARZYSZENIE ARCHITEKTÓW
POLSKICH, O/ POZNAŃ

PATRONAT MEDIALNY

A&B Architektura & Biznes

STOWARZYSZENIE
FORUM
REWITALIZACJI

SPONSORZY

GUTKOWSKI
AQUANET

WOJEWÓDZKI FUNDUSZ
OCHRONY ŚRODOWISKA
I GOSPODARKI WODNEJ,
O/ POZNAŃ

POZNAŃ 2011

Scientific Committee: Rada Naukowa:

1. dr hab. inż. arch. Teresa **Bardzińska-Bonenberg**, prof. PP, Wydział Architektury Politechniki Poznańskiej
2. doc. dr inż. Paweł **Błaszczak**, Instytut Ochrony Środowiska, Warszawa
3. prof. zw. dr hab. inż. arch. Wojciech **Bonenberg**, Wydział Architektury Politechniki Poznańskiej
4. dr hab. inż. arch. Ewa **Cichy Pazder**, prof. PP, Wydział Architektury Politechniki Poznańskiej
5. dr hab. inż. arch. Alina **Drapella-Hermansdorfer**, Wydział Architektury Politechniki Wrocławskiej
6. dr inż. arch. Anna **Januchta-Szostak**, Wydział Architektury Politechniki Poznańskiej
7. dr hab. inż. arch. Wojciech **Kosiński**, prof. PK, Wydział Architektury Politechniki Krakowskiej
8. dr hab. inż. Piotr **Kowalczak**, prof. IŚRiL Polska Akademia Nauk – **przewodniczący Rady Naukowej Konferencji**
9. prof. zw. dr hab. Zbigniew **Kundzewicz**, Polska Akademia Nauk
10. prof. Karl H.C. **Ludwig**, HfWU - Nürtingen-Geislingen, DE
11. dr hab. inż. arch. **Lucyna Nyka**, Wydział Architektury Politechniki Gdańskiej
12. dr hab. inż. arch. **Jerzy Suchanek**, Dziekan Wydziału Architektury Politechniki Poznańskiej
13. dr hab. inż. arch. **Agata Zachariasz**, prof. PK, Wydział Architektury Politechniki Krakowskiej
14. prof. zw. dr hab. inż. arch. **Hanka Zaniewska**, Wydział Architektury Politechniki Poznańskiej

Papers were reviewed by members of the Scientific Committee of the Conference.

Recenzentami nadsyłanych referatów byli członkowie Rady Naukowej Konferencji

Edited by Anna Januchta-Szostak

Pod redakcją Anny Januchty-Szostak

Organising Committee:

dr inż. arch. Anna Januchta-Szostak
– conference coordinator,
e-mail: anna.januchta-szostak@put.poznan.pl
tel: +48 61 665 32 67, fax: +48 61 665 32 61:
dr inż. arch. Agata Bonenberg, WA PP
mgr inż. arch. Piotr Zierke, WA PP
mgr Adam Choryński, IŚRiL PAN
secretary office:
Institute of Architecture and Spatial Planning WA PP
Ewa Marlewska
ul. Nieszawska 13c, 61-021 Poznań
tel: +48 61 665 32 60, fax: +48 61 665 32 61

Komitet organizacyjny:

dr inż. arch. Anna Januchta-Szostak
– kurator konferencji,
e-mail: anna.januchta-szostak@put.poznan.pl
tel: +48 61 665 32 67, fax: +48 61 665 32 61:
dr inż. arch. Agata Bonenberg – sekretarz, WA PP
mgr inż. arch. Piotr Zierke, WA PP
mgr Adam Choryński, IŚRiL PAN
biuro konferencji:
Instytut Architektury i Planowania Przestrzennego WA PP
Ewa Marlewska
ul. Nieszawska 13c, 61-021 Poznań
tel: +48 61 665 32 60, fax: +48 61 665 32 61

Correspondence address:

E-mail: water_wapp@put.poznan.pl
with a note „2Water WA PP”
mail: Politechnika Poznańska,
Wydział Architektury, IAiPP
ul. Nieszawska 13c, 61-021 Poznań, Poland
with a note „2Water WA PP”
fax: +48 61 665 32 61, +48 61 665 33 00
with a note „2Water WA PP”

Adres do korespondencji:

E-mail: water_wapp@put.poznan.pl
z dopiskiem „2Water WA PP”
pocztą: Politechnika Poznańska,
Wydział Architektury, IAiPP
ul. Nieszawska 13c, 61-021 Poznań, Polska
z dopiskiem „2Water WA PP”
faks: +48 61 665 32 61, +48 61 665 33 00
z dopiskiem „2Water WA PP”

TABLE OF CONTENTS SPIS TREŚCI

PROGRAMME OF THE CONFERENCE / PROGRAM KONFERENCJI	5
ABSTRACTS / STRESZCZENIA	9
Marzena BANACH	9
WATER ELEMENTS IN CONTEMPORARY RESIDENTIAL DEVELOPMENTS OF POZNAN AND SURROUNDINGS ELEMENTY WODNE WE WSPÓŁCZESNEJ ZABUDOWIE MIESZKANIOWEJ POZNANIA I OKOLIC	
Teresa BARDZIŃSKA-BONENBERG	9
TO STRIKE WATER FROM ROCKS: PETRA, MASADA, ALHAMBRA / WYCISNAĆ WODĘ ZE SKAŁ: PETRA, MASADA, ALHAMBRA TO STRIKE WATER FROM ROCKS: PETRA, MASADA, ALHAMBRA	
Magdalena Maria BĄCZKOWSKA	9
“ARTIS SOLA DOMINA NECESSITAS” - OTTO WAGNER’S PLANS FOR THE REDEVELOPMENT OF VIENNA CITY AND THE WIENFLUSS / "POTRZEBA JEST JEDYNYM MISTRZEM". PLANY OTTO WAGNERA DOTYCZĄCE REGULACJI WIEDNIA I DUNAJU	
Adam BEIM	10
GORZÓW WIELKOPOLSKI – THE CITY ON ONE SIDE OF THE RIVER GORZÓW WIELKOPOLSKI – MIASTO PO JEDNEJ STRONIE RZEKI	
Anna Maria BIEDERMANN	10
THE WATER PARK AS AN EXAMPLE OF A DEGRADED AREA POSITIVE TRANSFORMATION INTO A LEISURE ENVIROMENT WITH STRATEGIC IMPORTANCE FOR FLOOD PROTECTION SYSTEM OF THE CITY OF SARAGOSSA PARK WODY JAKO PRZYKŁAD POZYTYWNEGO PRZEKSZTAŁCENIA TERENÓW ZDEGRADOWANYCH W TERENY REKREACYJNE O STRATEGICZNYM ZNACZENIU PRZECIWPOWODZIOWYM DLA MIASTA SARAGOSSY	
Przemysław BISKUPSKI	11
LANDSCAPES OF POZNAŃ / PEJZAŻE POZNANIA	
Agata BONENBERG	11
WATER SYSTEMS FOR NEW LIVING QUARTERS - PROJECTS BY RENZO PIANO SYSTEMY WODNE W NOWYCH DZIELNICACH MIESZKALNYCH – PROJEKTY RENZO PIANO	
Gijs VAN DEN BOOMEN	11
WATER IN POZNAŃ - WATER IN NETHERLANDS. A NEW STRATEGY ON WATER SAFETY IN THE NETHERLANDS 2011	
Krzysztof BOROWSKI, Roman PILCH	12
THE WARTA RIVER BOULEVARD IN KONIN FROM A PERSPECTIVE OF THE NEW URBAN PLANNING BULWAR NADWARCIAŃSKI W KONINIE W UJĘCIU NOWEJ URBANISTYKI	
Daria BRĘCZEWSKA-KULESZA	12
THE PERCEPTION OF SMALL RESERVOIRS AND WATERCOURSES IN THE HISTORY AND IDENTITY OF CITIES PERCEPCJA NIEWIELKICH ZBIORNIKÓW I CIEKÓW WODNYCH W HISTORII I TOŻSAMOŚCI MIAST	
Adam CZARNECKI, Anna LEWANDOWSKA-CZARNECKA	12
WATER RESOURCES IN THE LANDSCAPE OF CONTEMPORARY TOWNS: THE EXAMPLE OF THE CITY OF TORUN ZASOBY WODY W FUNKCJONOWANIU I TWORZENIU KRAJOBRAZU WSPÓŁCZESNEGO MIASTA USYTUOWANEGO W DOLINIE RZECZNEJ NA PRZYKŁADZIE TORUNIA	
Alina DRAPELLA-HERMANSDORFER	13
TO WATER OR TO “ROOM FOR WATER”? – THAT IS THE QUESTION KU WODZIE ALBO “KU MIEJSCU DLA WODY”? – OTO JEST PYTANIE	
Huub DROOGH	13
SENSITIVE DEVELOPMENT OF POLISH RIVER FRONTS: ACADEMIC DREAM OR NECESSARILY STEP TOWARDS ECONOMIC HEALTHY CITIES?	
Agnieszka FARON-OKONIEWSKA	13
EVOLUTION OF THE RIVERSIDE LANDSCAPE OF THE CITY OF WROCLAW EWOLUCJA NADRZECZNEGO KRAJOBRAZU WROCLAWIA	
Anna GOLĘDZINOWSKA, Jacek SOŁTYS	14
RIVER VALLEY IN PLANNING DOCUMENTS. THE CASE OF TOWNS IN THE NORTHERN PART OF THE GDANSK AGGLOMERATION / DOLINA RZECZNA W DOKUMENTACH PLANISTYCZNYCH. PRZYPADEK MIAST PÓŁNOCNEJ CZĘŚĆ AGLOMERACJI GDAŃSKIEJ	
Małgorzata GRZEGORCZYK, Anita KLEPCZAREK	14
SUSTAINABLE URBANIZATION OF WATERFRONTS IN GOUDA ZRÓWNOWAŻONA URBANIZACJA NADBRZEŻY W MIEŚCIE GOUDA	
Patrycja HAUPT	14
WATER – ELEMENT OF URBAN AND ARCHITECTURAL SPACES COMPOSITION WODA – ELEMENT KOMPOZYCJI WNĘTRZ URBANISTYCZNYCH I ARCHITEKTONICZNYCH	
Anna JANUCHTA-SZOSTAK	15
APPEALING WAYS OF EFFECTIVE RAINWATER MANAGEMENT IN URBAN PUBLIC DOMAIN / ATRAKCYJNE SPOSOBY EFEKTYWNEGO ZAGOSPODAROWANIA WÓD DESZCZOWYCH W MIEJSKIEJ PRZESTRZENI PUBLICZNEJ	
Zbigniew KĘSEK	15
WATER LAYOUTS IN AN URBAN SPACE – SELECTED EXAMPLES ZAŁOŻENIA WODNE W PRZESTRZENI MIEJSKIEJ – WYBRANE PRZYKŁADY	

Justyna KOBYLARCZYK	15
THE VICINITY OF WATER IN A HOUSING ENVIRONMENT / ŚĄSIĘDZTWO WODY W ŚRODOWISKU ZAMIESZKANIA	
Wojciech KOSIŃSKI	16
PERPENDICULAR URBAN DESIGN - WATER PLAYS THE FIRST ROLE IN COMPOSITION	
PROSTOPADŁE PROJEKTOWANIE URBANISTYCZNE – WODA GRA GŁÓWNĄ ROLĘ W KOMPOZYCJI	
Piotr KOWALCZAK, Joanna ANDRUSIAK	17
LEGAL BASIS OF RAIN WATER MANAGMENT / PODSTAWY PRAWNE ZAGOSPODAROWANIA WÓD OPADOWYCH	
Danuta KUPIEC-HYŁA	17
INHABITABLE WATER – COMFORTABLE LIFE IN A SAFE ENVIRONMENT	
WODA DO ZAMIESZKANIA – KOMFORTOWE ŻYCIE W BEZPIECZNYM ŚRODOWISKU	
Elżbieta KUSIŃSKA	17
WATER COMPOSITIONS ON EXPO 2008 AREA / WODNE KOMPOZYCJE NA TERENACH EXPO 2008	
Renata MIKIELEWICZ	18
FORGOTTEN REASON BEHIND THE EXISTENCE - RIVER VALLEYS IN ŁÓDŹ	
ZAPOMNIANA PRZYCZYNA ISTNIENIA – DOLINY RZECZNE W ŁODZI	
Bogusz MODRZEWSKI	18
URBAN WATER. RECOMPOSITION AND PERCEPTION OF POZNAŃ WATERFRONTS	
URBAN WATER. REKOMPOZYCJA I PERCEPCJA POZNAŃSKICH FRONTÓW WODNYCH	
Artur NAWROWSKI, Piotr ZIERKE	18
SPATIAL ROLE OF BIONIC ARCHITECTURE AND LIGHT IN AREAS CONNECTED TO THE WATER	
PRZESTRZENNA ROLA ARCHITEKTURY BIONICZNEJ I ŚWIATŁA NA TERENACH ZWIĄZANYCH Z WODĄ	
Lucyna NYKA	19
ARCHITECTURE ON WATER / ARCHITEKTURA NA WODZIE	
Tomasz PARTEKA, Dorota KAMROWSKA-ZAŁUSKA	19
WATERFRONTS URBAN REGENERATION SUPPORTED BY EU FUNDS / REWITALIZACJA POPRZEMYSŁOWYCH I POPORTOWYCH PRZESTRZENI PRZYWODNYCH ZE WSPARCIEM ŚRODKÓW UNII EUROPEJSKIEJ	
Michał PIECHNIK	19
ACTIVATION OF RIVERBANKS AND THE SPATIAL AND CULTURAL IDENTITY	
AKTYWIZACJA BRZEGÓW RZEK A TOŻSAMOŚĆ PRZESTRZENNA I KULTUROWA	
Dorota RUDAWA, Patryk ZARĘBA, Marta GRZYBOWSKA-DRYJA	19
WARSAW'S RETURN TO THE VISTULA / WARSZAWA WRACA NAD WISŁĘ	
Borys SIEWCZYŃSKI	20
WATER IN URBAN SPACE AS AN ELEMENT OF THE REAL TIME COMPUTER SIMULATION	
WODA W PRZESTRZENI MIEJSKIEJ JAKO ELEMENT KOMPUTEROWEJ SYMULACJI CZASU RZECZYWISTEGO	
Marcin SPYRA	20
WATER IN TRANSFORMATION PROCESS OF CITY SPACE. CASE STUDIES FROM ŚWIDNICA AND SIERADZ	
WODA W PROCESIE TRANSFORMACJI PRZESTRZENI MIEJSKIEJ. STUDIUM PRZYPADKU ZE ŚWIDNICY I SIERADZA	
Kees STEGENGA	20
COASTAL MANAGEMENT IN THE SOUTHWEST PART OF THE DUTCH DELTA	
Krystyna STRUMIŁO	20
ROLE OF WATER IN FORMING OF AREA IN THE CITY	
ROLA WODY W KSZTAŁTOWANIU PRZESTRZENI W MIEŚCIE	
Małgorzata SZWED, Iwona PIŃSKWAR	21
PROTECTION OF THE CITY AGAINST EXTREME HYDRO-METEOROLOGICAL EVENTS – EXAMPLE OF POZNAŃ	
OCHRONA MIASTA PRZED EKSTREMALNYMI ZDARZENIAMI HYDRO-METEOROLOGICZNYMI	
NA PRZYKŁADZIE POZNANIA	
Artur ŚLIWA	21
MIĘDZYCHÓD – MIASTO OTWARTE NA DWA AKWENY	
Adrianus C. van TERHEIJDEN	21
INTERACTION BETWEEN WATER AND SOCIETY	
Bartłomiej TOMKOWICZ	21
THE HIGH WATER LEVEL OF THE WIŚŁOK RIVER AND THE URBAN AREAS OF THE CITY OF RZESZOW	
WYSOKI STAN WÓD WIŚŁOKA A TERENY MIEJSKIE RZESZOWA	
Dorota WIŚNIEWSKA	22
REVITALIZED MILL ISLAND IN BYDGOSZCZ – THE IDENTITY OF THE PLACE CREATED BY THE BRDA RIVER AND ITS TRIBUTARY NAMED MŁYNOWKA / ZREWITALIZOWANA WYSPA MŁYŃSKA W BYDGOSZCZY- CHARAKTER PRZESTRZENI PUBLICZNEJ KSZTAŁTOWANY PRZEZ RZEKĘ BRDĘ I JEJ DOPŁYW MŁYŃÓWKĘ	
Barbara WYCICHOWSKA	22
THE RETURN TO THE WATER-BASED ORIGINS OF ŁÓDŹ. WATER-NATURE COMPENSATION OF RIVER VALLEYS	
ENTRAL / POWRÓT DO WODNYCH KORZENI ŁODZI. KOMPENSACJA WODNO-PRZYRODNICZA DOLIN RZECZNYCH	
Agata ZACHARIASZ	23
WATERFRONT PARKS – CREATING A NEW IDENTITY OF PLACE	
PARKI NA NADBRZEŻACH – BUDOWANIE NOWEJ TOŻSAMOŚCI MIEJSCA	

PROGRAMME OF THE CONFERENCE PROGRAM KONFERENCJI

Time and Venue: **15 - 16. 04. 2011** (Friday / Saturday)
Faculty of Architecture, Poznan University of Technology
Poznań, Ul. Nieszawska 13 C
Lecture Room A

Czas i miejsce: **15 - 16. 04. 2011** (piątek / sobota)
Wydział Architektury, Politechniki Poznańskiej
Poznań, Ul. Nieszawska 13 C
Sala A

FRIDAY / PIĄTEK 15.04.2011

10.00 -14.00 **WORKSHOP FOR DESIGNERS AND REPRESENTATIVES OF LOCAL AUTHORITIES**
room. no **WARSZTATY DLA PROJEKTANTÓW I PRZEDSTAWICIELI SAMORZĄDÓW LOKALNYCH**
Chair person: / Prowadzący: dr hab. inż. Piotr **Kowalczak**, prof. ISRL PAN,
Dyrektor Instytutu Środowiska Rolniczego i Leśnego Polskiej Akademii Nauk

10.00 – 10.30 REGISTRATION / REJESTRACJA UCZESTNIKÓW KONFERENCJI

Main hall / hall
główny WAPP

coffee break / przerwa na kawę

10.30 – 12.30 **OPENING OF THE WORKSHOP / OTWARCIE WARSZTATÓW** (language: Polish / język: polski)

Prezentacja dobrych praktyk:

- Stanisław Wroński, Miejska Pracownia Urbanistyczna w Bydgoszczy - Rewitalizacja terenów nadrzecznych Bydgoszczy (15 min)
- mgr inż. Sławomir Nawrot, mgr inż. arch. Artur Śliwa, Urząd Miasta i Gminy Międzychód - Międzychód – miasto otwarte na 2 akweny (15 min)
- dr inż. arch. Krzysztof BOROWSKI, mgr inż. arch. Roman Pilch, Wydział Architektury Politechniki Poznańskiej - Bulwar nadwarciański w Koninie w ujęciu nowej urbanistyki (15 min)
- Jan Gutkowski - prezentacja sponsora konferencji (15 min)

12.30 – 13.00
Main hall / hall
główny WAPP

coffee break / przerwa na kawę

zgłaszanie pytań i głosów w dyskusji

13.00 – 14.00 **A PANEL OF EXPERTS / PANEL DYSKUSYJNY Z UDZIAŁEM EKSPERTÓW**
(language: Polish / język: polski)

Proponowana problematyka:

1. sposoby zagospodarowania terenów zalewowych i miejskich obszarów nadbrzeżnych w aspektach bezpieczeństwa powodziowego, przyrodniczych walorów dolin rzecznych oraz oczekiwań społecznych wobec jakości przestrzeni publicznych;
2. problemy i sposoby zagospodarowania wód opadowych w miastach.

Podsumowanie

14.00 – 15.00 LUNCH - Room no 215 (1st floor) / Sala 215 (1 piętro)

FRIDAY / PIĄTEK 15.04.2011

14.30 – 15.00 REGISTRATION / REJESTRACJA UCZESTNIKÓW KONFERENCJI

15.00**OPENING OF THE 2ND INTERNATIONAL SCIENTIFIC CONFERENCE: WATER IN THE TOWNSCAPE
OTWARCIE DRUGIEJ MIĘDZYNARODOWEJ KONFERENCJI NAUKOWEJ: WODA W KRAJOBRAZIE MIASTA
SENSITIVE APPROACH 2 WATER IN URBAN PLANNING,
LANDSCAPE DESIGN AND ARCHITECTURE****15.10 – 17.00****FIRST SESSION: WATER AS AN ELEMENT OF URBAN STRUCTURES
PIERWSZA SESJA: WODA JAKO ELEMENT STRUKTUR URBANISTYCZNYCH**

Chair persons: / Prowadzący:

dr hab. inż. arch. **Wojciech Kosiński**, prof. PK, Wydział Architektury Politechniki Krakowskiej
dr inż. arch. **Anna Januchta-Szostak**, Wydział Architektury Politechniki PoznańskiejKey note speakers' presentations / Wystąpienia zaproszonych gości
(language: English / język: angielski)

- dr hab. inż. arch. Wojciech Kosiński, prof. PK, Politechnika Krakowska - Perpendicular Urban Design - Water plays the first role in Composition (20 min)
- Gijs van den Boomen, KuiperCompagnons, Rotterdam - Water in Poznań - water in Netherlands. A new strategy on water safety in the Netherlands 2011 (20 min)
- Huub Droogh, Rothuizen van Doorn 't Hooft RDH, Breda / Poznań - Sensitive development of Polish riverfronts: academic dream or necessarily step towards economic healthy cities? (20 min)
- Kees Stegenga, Werkplaats voor Stedenbouw, Tilburg - Coastal management in the southwest part of the Dutch delta (20 min)
- Adrianus C. van Terheijden, Breda - Interaction between water and society (15 min)
- Discussion / Dyskusja

19.00 – 22.00**Dinner / Kolacja**

invitations available at the registration desk / zaproszenia do odbioru przy rejestracji

SATURDAY / SOBOTA 16.04.2011

9.45 - 10.00

REGISTRATION / REJESTRACJA UCZESTNIKÓW KONFERENCJI
coffee break / przerwa na kawę**10.00- 12.00****SECOND SESSION: RIVER IN THE CITY – A CHANCE OR A THREAT?
DRUGA SESJA: RZĘKA W MIEŚCIE – SZANSA CZY ZAGROŻENIE?**

Chair persons: / Prowadzący:

prof. zw. dr hab. inż. **Zbigniew Kundzewicz**, IŚRiL, Polska Akademia Naukdr hab. inż. arch. **Jerzy Suchanek**, prof. PP, Dziekan Wydziału Architektury Politechniki Poznańskiej

(language: English / język: angielski)

- prof. dr hab. inż. Zbigniew Kundzewicz, IŚRiL, Polska Akademia Nauk - Urban water – global challenges (15-20 min)
- mgr inż. Dorota Rudawa, arch. krajobrazu, mgr inż. Patryk Zaręba, arch. krajobrazu, Pleneria, Warszawa - Warsaw's return to the Vistula (15-20 min)
- dr hab. Jacek Sołtys, mgr inż. arch. Anna Golędzinowska, Politechnika Gdańska - River valley in planning documents. Case of towns in the northern part of Gdansk agglomeration (15 min)
- dr hab. Adam Czarnecki, prof. UMK, Uniwersytet Mikołaja Kopernika w Toruniu - Water in functioning and creating the landscape of the city situated in the river valley on the example of Toruń (15 min)
- prof. dr hab. inż. arch. Krzysztof Bieda, dr inż. Kinga Racoń-Leja, Politechnika Krakowska - Krakow Channel – the issue of urban integration (15 min)
- dr inż. arch. Marcin Spyra, Politechnika Opolska - Water in the process of urban space transformation. Case studies from Świdnica and Sieradz (15 min)
- Discussion / Dyskusja

SATURDAY / SOBOTA 16.04.2011

12.00 – 12.40 LUNCH - Room no 215 (1st floor) / Sala 215 (1 piętro)

THIRD SESSION: WATER AS A MATERIAL OF SUSTAINABLE PUBLIC SPACES

TRZECIA SESJA: WODA JAKO TWORZYWO ZRÓWNOWAŻONYCH

PRZESTRZENI PUBLICZNYCH

12.40 – 14.40

Chair persons: / Prowadzący:

dr hab. inż. arch. **Lucyna Nyka**, Wydział Architektury Politechniki Gdańskiej

prof. dr hab. inż. arch. **Wojciech Bonenberg**, Wydział Architektury Politechniki Poznańskiej

(language: English / język: angielski)

- dr hab. inż. arch. Alina Drapella-Hermansdorfer, Politechnika Wrocławska - To water or to a room for water? (15 min)
- dr hab. inż. arch. Teresa Bardzińska-Bonenberg, prof. PP, Politechnika Poznańska - To Strike Water from Rocks: Petra, Masada, Alhambra (15 min)
- dr inż. arch. Anna Januchta-Szostak, Politechnika Poznańska - Appealing ways of effective rainwater management in urban public domain (15 min)
- mgr inż. arch. Anna Maria Biedermann, Universidad de Zaragoza, Spain - The Water Park in Saragossa (15 min)
- dr inż. arch. Renata Mikielwicz, Politechnika Łódzka - Forgotten Reason Behind the Existence – River Valleys in Lodz (15 min)
- mgr inż. arch. Magdalena Bączkowska, Bauhaus-Universität Weimar - "Artis sola domina necessitas. Necessity is the only master of art". Otto Wagner's plans for re-development of Vienna and Danube river (15 min)
- Discussion / Dyskusja

14.40 – 15.00

coffee break / przerwa na kawę

FOURTH SESSION: PERCEPTION OF WATER IN THE TOWNSCAPE

CZWARTA SESJA: PERCEPCJA WODY W KRAJOBRAZIE MIASTA

15.00 – 16.30

Chair persons: / Prowadzący:

dr hab. inż. arch. **Alina Drapella-Hermansdorfer**, Wydział Architektury Politechniki Wrocławskiej

dr hab. inż. arch. **Teresa Bardzińska-Bonenberg**, prof. PP, Wydział Architektury Politechniki Poznańskiej

(language: English / język: angielski)

- dr inż. arch. Agata Bonenberg, Politechnika Poznańska - Water systems for new living quarters - projects by Renzo Piano (15 min)
- dr inż. arch. Przemysław Biskupski, Politechnika Poznańska - The disappearance of water in Poznań townscape (15 min)
- dr inż. arch. Borys Siewczyński, Politechnika Poznańska - Water in urban space as an element of the real time computer simulation (15 min)
- mgr inż. arch. Małgorzata Grzegorzczak, mgr inż. arch. Anita Klepczarek - Sustainable urbanization of waterfronts in Gouda, Holland (15 min)
- mgr inż. Arch. Dorota Wiśniewska, Politechnika Gdańska - Revitalization of Mill Island in Bydgoszcz (15 Min)

16.30 – 17.00

DISCUSSION. SUMMARY

DYSKUSJA. PODSUMOWANIE

Organizatorzy zastrzegają sobie możliwość zmian w programie wystąpień.
The organizers reserve the right to modify the programme due to the last minute changes.

ABSTRACTS / STRESZCZENIA

Marzena BANACH

Wydział Architektury Politechniki Poznańskiej

WATER ELEMENTS IN CONTEMPORARY RESIDENTIAL DEVELOPMENTS OF POZNAN AND SURROUNDINGS

Water, since the dawn of time, has been accompanying a man. Once habitations have been built nearby rivers. In the form of hot springs or swimming-pool, water hole or fountain, water has given and still gives an impression of harmony and comfort. In Poland, its compositional values have been discovered from the beginning since the end of the 90-s XX century, which is reflected among others, in gardens of one-family buildings. Water appears more often there, and available variety of water elements' forms is more and more spectacular. Designs within multi-family buildings have been also equipped with water elements, which have an influence on quality of housing estates' esthetical values. Appropriate form selection, size, shape and material co-creating a water accent, combined with considered localization, may provide a unique composition and climate of the terrain around the residential building.

ELEMENTY WODNE WE WSPÓŁCZESNEJ ZABUDOWIE MIESZKANIOWEJ POZNANIA I OKOLIC

Woda od zarania dziejów towarzyszyła człowiekowi. Niegdyś siedliska budowano w pobliżu rzek. Czy to w postaci gorących źródeł, basenu, oczka wodnego czy fontanny, woda dawała i wciąż daje wrażenie harmonii i dobrego samopoczucia. W Polsce jej walory kompozycyjne odkrywane są na nowo od końca lat 90- tych XX wieku, co ma swoje odzwierciedlenie szczególnie w ogrodach zabudowy jednorodzinnej. W nich woda pojawia się coraz częściej, a dostępne na rynku różnorodne formy elementów wodnych są coraz bardziej efektowne. Założenia projektowane w ramach zabudowy wielorodzinnej także coraz chętniej wyposażane są w elementy wodne, ponieważ pozytywnie wpływają na jakość walorów estetycznych. Odpowiednio dobrana forma, wielkość, kształt oraz materiał współtworzące akcent wodny połączone z przemyślanym zlokalizowaniem, mogą stworzyć unikalną kompozycję oraz klimat terenu wokół budynku mieszkalnego.

Teresa BARDZIŃSKA-BONENBERG

Wydział Architektury Politechniki Poznańskiej

TO STRIKE WATER FROM ROCKS: PETRA, MASADA, ALHAMBRA

The paper discusses ways of delivering water to settlements situated in extremely difficult geographic and topographic locations in the ancient times. Accumulation, storage and supply were the main tasks, solved by different methods based on individual situation. In bare Jordanian mountains ancient city of Petra laid on crossroads of ancient trade routes and had flourished for over 400 years. This was possible owing to perfect organization of water delivery from mountain springs and accumulation of water from rainfall in short rainy season. On the bank of the Dead Sea, in Israel, Mount Masada is detached from the mountain range. It was crowned with fortified settlement, changed into a stronghold in the 1st c. BC. Water was supplied by a distant stream, and, once a year, by short, torrential rains. Masada's system encompassed large catchment area of surrounding slopes and water storage under the fortress. In Andalusia in Spain, in the time of Muslim occupation of the country, Caliph's residence in Alhambra and adjoining it summer palace of Generalife were located on the slopes. Long lasting achievements of water maintenance were employed in construction of elaborate external water supply system that branched into numerous buildings and garden interiors of both residences. This thirteenth century system of water delivery was, and still is, the backbone of exquisite waterworks within the complex.

WYCISNAĆ WODĘ ZE SKAŁ: PETRA, MASADA, ALHAMBRA TO STRIKE WATER FROM ROCKS: PETRA, MASADA, ALHAMBRA

Referat prezentuje dawne sposoby dostarczania wody do ludzkich siedzib położonych w bardzo trudnych warunkach geograficznych i topograficznych. Gromadzenie, przechowywanie i dostarczanie wody były tam głównymi wyzwaniami rozwiązywanymi na dostosowane do lokalnej sytuacji sposoby. W nagich górach Jordanii starożytne miasto Petra powstało na skrzyżowaniu starożytnych szlaków handlowych Wschodu. Rozwijało się przez ponad czterysta lat. Było to możliwe dzięki doskonałemu systemowi dostarczania wody ze strumieni górskich oraz magazynowania wody z opadów krótkiego sezonu deszczowego. U wybrzeża Morza Martwego, w Izraelu, na płaskim szczycie góry Masada, oderwanym od pasma górskiego powstała ufortyfikowana osada, przekształcona w I w. p.n.e. w fortecę. Jej zasoby wody pochodziły z odległego strumienia i corocznych krótkich, gwałtownych opadów. System wodny Masady obejmował rozległy obszar otaczających zboczy i magazynowanie jej w masywie fortecy. W hiszpańskiej Andaluzji, w czasie arabskiej okupacji kraju rezydencja kalifów, Alhambra i sąsiadujący z nią pałac letni Generalife usytuowane zostały na zboczach gór. Arabskie osiągnięcia w zaopatrywaniu w wodę pozwoliły na skonstruowanie skomplikowanego systemu zewnętrznego zasilania, który rozgałęział się do licznych budynków i wewnątrz ogrodowych obu rezydencji. Ten trzynastowieczny układ rozprowadzenia wody był, i ciągle pozostaje szkieletem wyrafinowanego systemu wodnych urządzeń całego kompleksu.

Magdalena Maria BĄCZKOWSKA

Bauhaus-Universität Weimar

"ARTIS SOLA DOMINA NECESSITAS" - OTTO WAGNER'S PLANS FOR THE REDEVELOPMENT OF VIENNA CITY AND THE WIENFLUSS

This publication presents urban and technical projects by Otto Wagner (1841-1918). It is a study of plans and writings on the redevelopment and modernization of the city of Vienna at the turn of the 19th and 20th century - "Generalregulierungsplan für Wien" (1892-1893) and "Die Großstadt" (1911). This analysis deals with the theoretical guidelines for the complex urban design developments which incorporates building facilities, suburban railway, public transportation network, greenery and paving structure. In particular it reviews regulation of water system including a partial vaulting of

the Vienna River, which enters into Danube Canal - an arm of the Danube River. Application of innovative construction techniques and materials such as concrete and steel gradually introduced a new opportunity to reshape the urban structure of the so-called Stuben Viertel and the Wienfluss waterfronts. Wagner's design of bridges, weirs and dams can be interpreted as a descent approach to an idea of symbiosis between art and utility - as a symbol of the modern society and fascination with new technology.

"POTRZEBA JEST JEDYNYM MISTRZEM". PLANY OTTO WAGNERA DOTYCZĄCE REGULACJI WIEDNIA I DUNAJU

Poniższa publikacja przedstawia techniczne i urbanistyczne projekty architekta Otto Wagnera (1841-1918). Jest również próbą interpretacji jego planów dotyczących przebudowy i modernizacji Wiednia i pism z przełomu XIX i XX - Generalregulierungsplan für Wien" 1892-93 i "Die Großstadt" 1911. Analiza ta ujmuje stronę teoretyczną - wytyczne dla rozwoju urbanistycznego kompleksu na terenie obiektów budowlanych, kolejowych, sieci komunikacyjnej, w szczególności regulacji systemu wodnego w tym częściowe przeklepienie Wienfluss uchodzącego do odnogi Dunaju – Donaukanal. Późniejsze praktyczne zastosowanie innowacyjnych technik i materiałów budowlanych, takich jak beton i stal wprowadziło nowe możliwości przekształcenia struktury miejskiej wiedeńskiego Stuben Viertel oraz nabrzeży rzeki. Projekty mostów i zapór Otto Wagnera mogą być odzwierciedleniem zbliżenia do idei symbiozy sztuki i użyteczności - jako symbolu nowoczesnego społeczeństwa i fascynacji nową technologią.

Adam BEIM

Wydział Architektury Politechniki Poznańskiej

GORZÓW WIELKOPOLSKI – THE CITY ON ONE SIDE OF THE RIVER

The article describes the topic of the location of Gorzow Wielkopolski by the Warta River. The city since its beginning has been developing on both sides of the river, initially as two settlements connected by the bridge. After World War II, due to the massive destruction and reconstruction in the modernist spirit, which ignored the medieval layout of the city, it has lost its identity. The center is intersected with transportation routes which divide the city into parts and the development of the city continued practically only on the north side of the river. In the article the situation of Gorzow in relation to the Warta river has been diagnosed. Also, the main directions of the city development are presented, based on existing municipality policy and conclusions derived from the results of the International Urban Planning & Architectural Competition for Land and Urban Development Conceptual Design of the City Centre of Gorzow Wielkopolski – Poland.

GORZÓW WIELKOPOLSKI – MIASTO PO JEDNEJ STRONIE RZEKI

W artykule opisano problematykę położenia miasta Gorzów Wielkopolski nad rzeką Wartą. Miasto od początku swojego istnienia rozwijało się po obu stronach rzeki, początkowo jako dwie osady połączone mostem. Po II Wojnie Światowej, ze względu na ogromne zniszczenia i odbudowę w duchu modernistycznym, ignorującym średniowieczny układ miasta, utraciło swoją tożsamość. Centrum przecięły arterie komunikacyjne, dzielące miasto na części, a rozwój był kontynuowany praktycznie tylko po północnej stronie rzeki. W artykule zdiagnozowana została sytuacja Gorzowa w relacji z Wartą, a także zaprezentowane zostały najważniejsze kierunki rozwoju miasta, w oparciu o dotychczasową politykę władz oraz wnioski wynikające z wyników Międzynarodowego Konkursu Urbanistyczno-Architektonicznego na Opracowanie Projektu Konceptyjnego Zagospodarowania i Zabudowy Centrum Gorzowa Wielkopolskiego.

Anna Maria BIEDERMANN

Universidad de Zaragoza

THE WATER PARK AS AN EXAMPLE OF A DEGRADED AREA POSITIVE TRANSFORMATION INTO A LEISURE ENVIROMENT WITH STRATEGIC IMPORTANCE FOR FLOOD PROTECTION SYSTEM OF THE CITY OF SARAGOSSA

The Water Park Project was done by the organisation of Expo 2008. Both equipments have been localized at the Ranillas Meander. This high urbanized plot of the Expo had it's impact on neighboring areas of agricultural usages overall, with their already existing although neglected irrigation systems, drains and protection moats, etc. The Values such as the relationship with the natural environment, the metropolitan personality of the green areas, efficient use of changing water supply and transformation of the previous landscape with additional scientific and informative values were the objectives of the Design Group of Iñaki Alday, Margarita Jover and Christine Dalnoky. Two following aspects were the special challenge for the creators: the insertion of the public spaces within the existing ecosystem of the river Ebro and the preservation of the area's flooding cyclical character thanks to special designed system of plots working as communicating tubes. Worth of analyzing seems to be also the strategy project that includes an exposition of the existing landscape values of the terrain integrated within the natural water depurating system and it's use as an utility with a didactic purpose. The Water Park in Saragossa connected to the revitalized riverbanks along the city creates a real oasis on the desert landscape of the Aragon region. At the same time it plays a crucial part in the sustainable management of water resources and the flood protection area for the city.

PARK WODY JAKO PRZYKŁAD POZYTYWNEGO PRZEKSZTAŁCENIA TERENÓW ZDEGRADOWANYCH W TERENY REKREACYJNE O STRATEGICZNYM ZNACZENIU PRZECIWPOWODZIOWYM DLA MIASTA SARAGOSSY

Projekt Parku Wody zrealizowany został przy okazji organizacji Expo 2008. Oba te przedsięwzięcia zlokalizowane zostały na obszarze meandru Ranillas. Silne zurbanizowanie terenów Expo nie pozostało bez wpływu na sąsiedni obszar o charakterze rolniczym z istniejącym, choć zaniedbanym, systemem nawadniania, drenaży, obszarów ochronnych. Wartości takie jak związek ze środowiskiem naturalnym, charakter metropolitarny terenów zielonych, skuteczne wykorzystanie zmiennych zasobów wodnych, przekształcenie zastanego pejzażu w krajobraz wzbogacony o wartości naukowe i dydaktyczne przyświecały grupie projektowej Iñakiego Alday, Margarity Jover i Christine Dalnoky. Szczególnym wyzwaniem dla twórców były dwa zasadnicze aspekty: wpisanie przestrzeni publicznych w istniejący ekosystem rzeki Ebro, a także utrzymanie zalewowego charakteru terenu za pomocą zaprojektowanego systemu obszarów działających na zasadzie naczyń połączonych. Warta analizy wydaje się również przyjęta strategia projektowa w ramach której wyeksponowane zostały wartości przestrzenne zastanego krajobrazu, zintegrowane z systemem polepszania jakości wody poprzez naturalny proces oczyszczania i jego wykorzystanie do celów użytkowych i dydaktycznych. Park Wody w Saragossie w połączeniu ze zrewitalizowanymi obszarami nadbrzeżnymi towarzyszącymi rzece na

terenie całego miasta, stanowi prawdziwą oazę w pustynnym krajobrazie regionu Aragon, odgrywając jednocześnie zasadniczą rolę w systemie zrównoważonego zarządzania zasobami wodnymi i ochrony przeciwpowodziowej miasta.

Przemysław BISKUPSKI

Wydział Architektury Politechniki Poznańskiej
(BRAK ZGODY AUTORA NA PUBLIKACJĘ STRESZCZENIA)

Agata BONENBERG

Wydział Architektury Politechniki Poznańskiej

WATER SYSTEMS FOR NEW LIVING QUARTERS - PROJECTS BY RENZO PIANO

Urban projects developed by Renzo Piano can be distinguished and defined by their relationship with water. Water reservoir - artificial or natural - is treated by the Master as one of the most important elements in the composition of the city, raising the quality of residential areas. In this presentation, the author will discuss the types of urban - water relationships, in the three new designs by Renzo Piano: the new district of Trento, the "Genoa Waterfront" project and the revitalization of post industrial zone in Sesto San Giovanni in Milan.

SYSTEMY WODNE W NOWYCH DZIELNICACH MIESZKALNYCH – PROJEKTY RENZO PIANO

Projekty urbanistyczne powstałe w pracowni Renzo Piano charakteryzuje szczególna relacja z wodą. Akwen wodny – sztuczny lub naturalny - traktowany jest przez Mistrza jako jeden z ważniejszych elementów kompozycji miasta, podnoszący jakość przestrzeni zamieszkania. W wystąpieniu autorka omówi typy relacji miasto – woda w oparciu o trzy przykłady projektów autorstwa Renzo Piano: w nowej dzielnicy w Trydentu, w projekcie „Genova Waterfront”, oraz w rewitalizacji terenów poprzemysłowych w Sesto San Giovanni w Mediolanie.

Gijs VAN DEN BOOMEN

KuiperCompagnons, Rotterdam

WATER IN POZNAŃ - WATER IN NETHERLANDS. A NEW STRATEGY ON WATER SAFETY IN THE NETHERLANDS 2011

The Netherlands is situated in the delta of the rivers Meuse and Rhine. Half of the country lies below sea level. From the year 1000 people began building dikes along the coast and along the rivers. Learning from the struggle against the water, the Dutch engineers have a huge expertise, which is implemented all around the world. Over time the dikes were raised and reinforced. The Netherlands was safe behind high, sturdy dikes, but in 1993 and 1995 a disaster almost happened. By prolonged rainfall in Europe the water in the rivers rose to dangerous levels. Polders in the Netherlands were evacuated. 250,000 people had to temporarily leave their homes. The almost flooding resulted in a drastic review of the policy for water safety. No longer would it be a struggle against the water. Safety would be achieved through cooperation with the water. Dike reinforcement is not sustainable. The new measure is Room for the River. Several actions are proposed, for example removing obstacles, excavating

secondary channels, relocating the dikes or constructing bypasses. Along the Rhine and the IJssel 39 projects are identified. Each project is unique because of specific issues and because of the cooperation with local stakeholders. The projects will also improve the spatial quality of the river landscape. One of the narrowest bends in the Waal (a branch of the Rhine) is at Nijmegen. The government decided to give the Waal more room by relocating the dike 350 meters land inwards to widen the winter bed. A long peninsular in the river will be created by the excavation of the channel, directly opposite Nijmegen's historical city center. It offers excellent opportunities for the people of Nijmegen, for recreation but maybe also for housing, hotels or museums. KuiperCompagnons was invited to propose a strategy for the development of the island. The strategy of KuiperCompagnons offers a 'new romantic' perspective. In Poznan the excavation of old meanders in the river Warta is in study. It offers opportunities for nature and recreation, but also for urban functions and the waterfront. It will help reconnecting the town with the river and at the same time guarantee the water safety.

Krzysztof BOROWSKI, Roman PILCH

Wydział Architektury Politechniki Poznańskiej

THE WARTA RIVER BOULEVARD IN KONIN FROM A PERSPECTIVE OF THE NEW URBAN PLANNING

Based on the example of the developed Warta River Boulevard in Konin, the role and significance of geo – and physiographic determinants of the waterside locations was presented as vital factors that have a formative effect on the city and culture. The importance of the promotional and investment procedure from a perspective of the New Urban Planning was emphasized. The significance of the river and the borderline between water and land was stressed in shaping of an appealing spatial and social image of Konin as well as its economic potential. Leading determinants and factors behind Konin's development were distinguished with particular emphasis on Warta River as vast development potential for the city and the Konin's region. The significance of Polish and European communications' and transportation corridors' programs was highlighted with special emphasis on sailing. A feasibility study into furnishing of a boulevard for pedestrians as an important stimulus for the Konin's Old City was also undertaken. Stages of the developed construction of the Warta River Boulevard were detailed.

BULWAR NADWARCIAŃSKI W KONINIE W UJĘCIU NOWEJ URBANISTYKI

Przedstawiono rolę i znaczenie determinanty geograficzno-fizjograficznych lokacji nadbrzeżnych jako ważnego czynnika miastotwórczego i kulturotwórczego na przykładzie realizacji Bulwaru Nadwarciańskiego w Koninie. Uwypuklono znaczenie procedury promocyjno-inwestycyjnej w ujęciu Nowej Urbanistyki. Podkreślono znaczenie rzeki i przestrzeni stykowej woda - ląd w kształtowaniu atrakcyjnego wizerunku przestrzennego i społecznego Konina oraz jego zasobności gospodarczej. Scharakteryzowano uwarunkowania i czynniki przewodnie rozwoju Konina ze szczególnym podkreśleniem rzeki Warty, jako olbrzymiego potencjału rozwojowego miasta i regionu konińskiego. Uwypuklono znaczenie polskich i europejskich programów komunikacji i korytarzy transportowych z szczególnym uwzględnieniem żeglugi śródlądowej. Dokonano również analizy możliwości urządzenia bulwaru spacerowego, jako ważnego elementu aktywizacji Starówki Konina. Wyszczególniono etapy realizowanej budowy bulwaru nadwarciańskiego.

Daria BRĘCZEWSKA-KULESZA

Wyższa Szkoła Gospodarki w Bydgoszczy

THE PERCEPTION OF SMALL RESERVOIRS AND WATERCOURSES IN THE HISTORY AND IDENTITY OF CITIES

For ages water have played a significant role in shaping the identity of cities and have had a crucial impact on their development. More seldom the attention is paid to a big number of smaller reservoirs or watercourses such as ponds, clay-pits or brooks. Their significance was not of such importance, however, they were exploited in many ways. Brooks supplied cities with clear water, little lakes or ponds were used for fish breeding and recreational purposes. Their proper incorporation in the land use planning was an advantage of the 19th century city districts, which ensured contact with nature to their citizens. They have also become a part of historical scenery of cities and since well-kept and cared, have been an ideal place for relax and recreation. This article presents examples of such places.

PERCEPCJA NIEWIELKICH ZBIORNIKÓW I CIEKÓW WODNYCH W HISTORII I TOŻSAMOŚCI MIAST

Od tysiącleci rola wody w kształtowaniu miast była ogromna i miała zasadnicze znaczenie dla ich rozwoju. Rzadko zwraca się jednak uwagę na występujące licznie w miastach małe zbiorniki i cieków wodnych jak stawy, glinianki czy strumyki. Nie miały one tak spektakularnego znaczenia, jednak były wykorzystywane na wiele sposobów. Strumyki dostarczały czystej wody do miast, kanałami doprowadzano wodę do fos, niewielkie jeziora czy stawy służyły hodowli ryb, a także celom rekreacyjnym, będąc ozdobą parków. Odpowiednio ujęte w planach zagospodarowania miast stanowiły pozytywny akcent w XIX wiecznych dzielnicach mieszkaniowych, zapewniając mieszkańcom kontakt z naturą. Wpisały się w historyczny krajobraz miast, a zadbane i wypielęgnowane do dzisiaj stanowią cenne miejsce do wypoczynku i rekreacji. Przykłady takich miejsc zostały zaprezentowane w artykule.

Adam CZARNECKI, Anna LEWANDOWSKA-CZARNECKA

Uniwersytet Mikołaja Kopernika w Toruniu, Instytut Ekologii i Ochrony Środowiska

WATER RESOURCES IN THE LANDSCAPE OF CONTEMPORARY TOWNS: THE EXAMPLE OF THE CITY OF TORUN

This paper analyzes changes in the meaning of water related to different roles in the cultural economy and providing for human needs. The attention is focused on evolution in the use of environmental resources according to technology and the development stage. Some ecological measures are applied to the process in particular stages. The paper focuses on some contemporary ways of merging in a viable way water resources through the development of recreation and tourism in the city and around. The paper discusses the problem of renaturalization of river banks and the area of flooding and higher terraces connected with revitalization of the old city. Some examples of different approaches to that are presented.

ZASOBY WODY W FUNKCJONOWANIU I TWORZENIU KRAJOBRAZU WSPÓŁCZESNEGO MIASTA USYTUOWANEGO W DOLINIE RZECZNEJ NA PRZYKŁADZIE TORUNIA

Praca, na przykładzie Torunia i innych miast na świecie, wykazuje, że położenie miasta w dolinie rzecznej zarówno w przeszłości jak i obecnie determinuje kierunek rozwoju. Obecnie jest to potencjał różnie realizowany dla nowych funkcji, w tym turystyki i rekreacji. Zarówno położenie jak i charakterystyka obszaru sprawia, że miasta takie mogą mieć czas rozwoju przez stulecia. Jednakże stosunek to zasobów naturalnych się zmienił w czasie. Gdy w przeszłości to woda stanowiła o rozwoju miasta zarówno jako droga wodna a później jako źródło energii oraz stawy w parkach i dla hodowli ryb to obecnie woda może stanowić pewną przeszkodę i utrudniać rozbudowę, stąd jest technicznie regulowana. Niemniej jednak znaczenie rekreacji i turystyki sprawia, że trzeba do niej wrócić łącząc naturalizację z rewitalizacją starych fragmentów miasta.

Alina DRAPPELLA-HERMANDORFER

Wydział Architektury Politechniki Wrocławskiej

TO WATER, OR TO "ROOM FOR WATER"? – THAT IS THE QUESTION

The recent two or three decades in architecture and urban planning brought some remarkable redevelopments of waterfronts. European best practices seem to be dominated by two trends: a) maintenance of natural flood plains within the urban fabric (London Arcadia, Thames Gateway), b) furnishing the riverside boulevards in conjunction with an artificial reconstruction of quays (Madrid Rio). The intermediate trend occurs on post-industrial areas, where the maintenance of buildings on the former site is associated with the simultaneous introduction of green infrastructure as a buffer zone (EXPO 98, Västra Hamnen in Malmö). The aim of complementary projects is to increase the size of retention areas (Marzahn district in Berlin, Gavia park in Madrid). Against this background the author presents some recent concepts of the Odra riverfront development in Wrocław.

KU WODZIE ALBO KU „MIEJSCU DLA WODY”? – OTO JEST PYTANIE

Ostatnie dwie lub trzy dekady w architekturze i planowaniu przestrzennym przyniosły kilka znakomych przykładów zabudowy nabrzeży. Wśród europejskich dobrych praktyk dominują dwie tendencje: a) utrzymanie naturalnych terenów zalewowych wewnątrz tkanki miejskiej (London Arcadia, Thames Gateway), b) urządzenie bulwarów nadrzecznych w powiązaniu z przebudową sztucznych nabrzeży (Madrid Rio). Tendencja pośrednia pojawia się na terenach postindustrialnych, gdzie pozostawienie zabudowy na dawnym miejscu wiąże się z jednoczesnym wprowadzeniem zielonej infrastruktury jako sfery buforowej (EXPO 98, Västra Hamnen w Malmö). Celem projektów pośrednich jest zwiększenie powierzchni obszarów retencyjnych (dzielnica Marzahn w Berlinie, park rzeki Gavia w Madrycie). Na tym tle autorka prezentuje ostatnie koncepcje zagospodarowania brzegów Odry we Wrocławiu.

Huub DROOGH

Rothuizen van Doorn 't Hooft RDH, Breda / Poznań

SENSITIVE DEVELOPMENT OF POLISH RIVER FRONTS: ACADEMIC DREAM OR NECESSARILY STEP TOWARDS ECONOMIC HEALTHY CITIES?

The last decades the urban mess in Poland increased tremendously. The society starts to pay the price of the missing spatial policy of local governments. The result of this missing urban policy is more than an embarrassing quality of the public space. The missing conditions of an attractive and healthy investment climate inside existing urban areas results in a "flood of suburbanization" of the Polish middle class. The amount of people who are living in existing urban structures is decreasing. The more the economic grow, the faster his process is going on. Step by step less tax payers must contribute to maintain and improve the physical, social and cultural infrastructure of the existing cities. Polish cities needs attractive living areas inside their existing urban structure to compete with the villages in the agglomeration. Revitalization of potential attractive existing districts would offer solutions, if those processes would go faster. The reality is however that the necessarily revitalization processes to achieve this are not started yet. Missing city management strategies, unnecessary spread ownerships and concentrations of poor and social weak people are some of the examples responsible for this. To keep the cities in economic, social and spatial way alive it's however urgent to stop the decrease of inhabitants. Can water relate areas in the city contribute in this race against the clock? Based on recent experience with the riverfront of Fordon in the city of Bydgoszcz the Dutch urbanist of RDH architekci urbanisci will give a review.

Agnieszka FARON-OKONIEWSKA

Instytut Architektury Krajobrazu, Uniwersytet Przyrodniczy we Wrocławiu

EVOLUTION OF THE RIVERSIDE LANDSCAPE OF THE CITY OF WROCLAW

Wrocław for centuries has been linked to a river, and more precisely five rivers: the River Odra and its four tributaries that feed it within the city limits: Bystrzyca, Oława, Ślęza and Widawa rivers. The development of the city has been taking place along with progressing river regulation work in the Wrocław Water Junction and construction of new bridge crossings. The effort to subjugate the forces of nature, which lasted for centuries, has not always yielded results, but people learned to enjoy the benefits of such a neighbourhood. River transport and the possibility of spending free time at water areas belong to the most important elements of the everyday life in the city. Landscapes of the River Odra and the areas adjacent to it affect the quality of life of today's inhabitants of Wrocław. These landscapes have evolved along with the city - from embankments and wooden towers at bridges to brick boulevards, modern buildings and iron footbridges with glass panes. The development of the city has been strictly dependent upon the River Odra and the technical possibilities of utilizing the areas around it. Even now no one imagines the future of the city without the river, which has made permanent contribution to its history.

EWOLUCJA NADRZECZNEGO KRAJOBRAZU WROCŁAWIA

Wrocław od wieków związany jest z rzeką, a dokładniej z pięcioma rzekami: Odrą i czterema jej dopływami, które zasilają ją w granicach miasta: Bystrzycą, Oławą, Ślężą i Widawą. Rozwój miasta następował wraz z postępującymi pracami regulacyjnymi we Wrocławskim Węźle Wodnym, jak i z budową nowych przepraw mostowych. Trwająca od stuleci walka z ujarzmieniem sił natury, nie zawsze przynosiła efekty, ale nauczono się także korzystać z dobrodziejstw takiego sąsiedztwa. Transport rzeczny, jak i możliwość spędzania wolnego czasu nad terenami wodnymi są jednymi z ważniejszych elementów codziennego życia w mieście. Krajobrazy Odry oraz terenów do niej przylegających wpływają na jakość życia dzisiejszych mieszkańców Wrocławia. Krajobrazy te, zmieniały się razem z miastem – od wałów ziemnych i drewnianych baszt przy mostach, po ceglane bulwary spacerowe, nowoczesne budynki i żelazne kładki z taflami szkła. Rozwój miasta był ściśle uzależniony od przebiegu Odry i możliwości technicznych zagospodarowania terenów wokół niej. Także teraz nikt nie wyobraża sobie przyszłości miasta bez rzeki, która na stałe wryła swój wkład w jego historię.

Anna GOŁĘDZINOWSKA, Jacek SOŁTYS

Wydział Architektury, Politechnika Gdańska

RIVER VALLEY IN PLANNING DOCUMENTS. THE CASE OF TOWNS IN THE NORTHERN PART OF THE GDANSK AGGLOMERATION

In urbanized structures river valleys serve the function of ecological corridors - as a part of the ecological system they provide a link with the supply areas. Some of them have a supra-local importance. At the same time river valleys can be used as spaces of integration and recreation for the local society. Strategies for conservation and development of above mentioned functions are set out in planning documents at different levels. The paper describes them for fast growing middle-sized towns forming the northern part of the Gdansk agglomeration: Wejherowo, Reda and Rumia. In particular, the authors analyze the relations between the provisions dedicated to river valleys contained in the Spatial Development Plan of the Pomorskie Voivodeship and local planning documents as well as their implementation.

DOLINA RZECZNA W DOKUMENTACH PLANISTYCZNYCH. PRZYPADK MIAST PÓŁNOCNEJ CZĘŚĆ AGLOMERACJI GDAŃSKIEJ

W strukturach zurbanizowanych doliny rzek pełnią funkcję korytarzy ekologicznych – jako element systemu ekologicznego zapewniają połączenie z obszarami zasilającymi. Niektóre z nich mają znaczenie ponadlokalne. Jednocześnie doliny rzek mogą być użytkowane jako przestrzeń integracji i rekreacji lokalnej społeczności. Strategie ochrony i kształtowania powyższych funkcji są ustalane w dokumentach planistycznych różnych szczebli. Artykuł przedstawia je na przykładzie dynamicznie rozwijającego się układu miast średniej wielkości Wejherowa, Redy i Rumi, który stanowi północną część aglomeracji gdańskiej. W szczególności, autorzy analizują relacje między zapisami Planu zagospodarowania województwa pomorskiego dotyczącymi dolin rzecznych, znajdujących się w ramach tego pasma, a lokalnymi dokumentami planistycznymi jak również ich wdrażaniem.

Małgorzata GRZEGORCZYK, Anita KLEPCZAREK

SUSTAINABLE URBANIZATION OF WATERFRONTS IN GOUDA

Many modern cities search for new sites for further development. Their compact urban structure forces the adaptation of the difficult areas for building. This raise additional, following problems: the designing in the environment of ecological restrictions, on inconvenient underground and in the proximity of water. However, the appropriate action by using existing advantages and minimize the problems is an answer for creation of new urban spaces in handicap environment. This approach is presented by project of district for the Dutch city of Gouda. Created spaces treat in the same way the ecology and natural environment of the river and the process of urbanization. It shows that design process is reflected in the flood control solutions for residential buildings, in individual water system with retention reservoirs and in quality improvement of the environment in the city. The result is creation of waterfronts' public spaces, which are changing role and image of the river in the awareness of society.

ZRÓWNOWAŻONA URBANIZACJA NADBRZEŻY W MIEŚCIE GOUDA

Wiele współczesnych miast poszukuje terenów w celu dalszego rozwoju, a zwarta struktura urbanistyczna wymusza adaptację obszarów trudnych do zabudowy. Rodzi to nowe problemy: projektowanie w środowisku restrykcji ekologicznych, na niedogodnym podłożu i w bezpośrednim sąsiedztwie wody. Jednak właściwe działanie wykorzystujące istniejące walory i minimalizujące zastępe problemy jest odpowiedzią na tworzenie nowych przestrzeni miejskich w środowiskach trudnych. Takie podejście przedstawia projekt [4] dzielnicy holenderskiego miasta Gouda. Kształtowana tam przestrzeń traktuje na równi ekologię i naturalne środowisko rzeki z procesem urbanizacji. Ukazane działanie projektowe znajduje swoje odbicie w rozwiązaniach przeciwpowodziowych zabudowy mieszkaniowej, indywidualnym systemie wodnym ze zbiornikami retencyjnymi i poprawie jakości środowiska naturalnego w mieście. Wynikiem tego jest kształtowanie publicznych przestrzeni nadbrzeży, zmieniających funkcję i wizerunek rzeki w świadomości społeczeństwa.

Patrycja HAUPT

Politechnika Krakowska

WATER – ELEMENT OF URBAN AND ARCHITECTURAL SPACES COMPOSITION

The paper deals with enriching modern city spaces with water features shown as an element of urban composition describing analogy to architectural composition.

WODA – ELEMENT KOMPOZYCJI WNĘTRZ URBANISTYCZNYCH I ARCHITEKTONICZNYCH

Artykuł omawia zastosowanie wody jako elementu kompozycji wnętrz urbanistycznych w analogii do wnętrz architektonicznych.

Anna JANUCHTA-SZOSTAK

Wydział Architektury Politechnika Poznańska

APPEALING WAYS OF EFFECTIVE RAINWATER MANAGEMENT IN URBAN PUBLIC DOMAIN

Rainwater treatment in the place of rainfall occurrence constitutes the priority of sustainable water management in urban areas in many EU countries and the USA. *ARD (Artful Rainwater Design)* strategy emphasizes the necessity of combining utility of urban infrastructure elements with their visual and social attractiveness. Thus, the author has undertaken a research on the influence of rainwater treatment on the urban space quality which resulted in creating a catalogue of model forms of facilities used to transport, retain, infiltrate and purify rainwater (TRIO system). The interrelation between the eco-hydrological and technological profile of individual elements of TRIO systems and their perceptual-behavioural potential makes the essential contribution to the research achievement and determines the possibilities of their social approval as well as influences the quality assessment of the public space arrangement.

ATRAKCYJNE SPOSOBY EFEKTYWNEGO ZAGOSPODAROWANIA WÓD DESZCZOWYCH W MIEJSKIEJ PRZESTRZENI PUBLICZNEJ
Zagospodarowanie wód opadowych na miejscu powstania opadu należy do priorytetów zrównoważonej gospodarki wodnej w obszarach zurbanizowanych w wielu krajach UE i USA. Strategia *Artful Rainwater Design* podkreśla konieczność łączenia użyteczności i atrakcyjności elementów infrastruktury miejskiej. Podjęte przez autorkę badania nad wpływem zagospodarowania wód deszczowych na jakość przestrzeni miejskiej doprowadziły do stworzenia katalogu modelowych form urządzeń służących transportowaniu, retencji, infiltracji i oczyszczaniu wód opadowych (system TRIO). Znaczenie badań wynika z powiązania charakterystyki ekohydrologicznej i technologicznej elementów systemów TRIO z ich percepcyjno-behavioralnym potencjałem, który decyduje o możliwościach ich społecznej aprobaty i wpływa na ocenę jakościową aranżacji wodnych w przestrzeni publicznej.

Zbigniew KĘSEK

Wydział Architektury, Politechnika Krakowska

WATER LAYOUTS IN AN URBAN SPACE – SELECTED EXAMPLES

More and more frequently, problems concerning the assessment of the quality of urban spaces are considered from the perspective of the presence of numerous factors contributing to the comfort of using a space and its attractiveness. One of the basic elements positively influencing the image of urban areas with various scales which serve different functions is the presence of water layouts. Their rank – both positive and negative – in contemporary life is higher and higher. On one hand, water is becoming a desirable element of a housing environment or an important element of an all-access public space; on the other hand, it often makes a serious endangerment. More and more often, water layouts are present in historical city centres (a fountain in the Main Market Square, Kraków), they accompany elegant squares (Szczepański Square, Kraków), squares and parks performing the recreational function (Citroën Park) as well as housing areas (Borneo Houses, Water Villas in Almere). The riversides are also perceived as attractive areas of service and residential character. It could be exemplified by London which is closely connected with the Thames, the wide boulevards upon the Seine in Paris, or the Hai He River waterfront in China. Public spaces together with the elements of water create special places on account of their compositional values and the potential of a diverse social activity and its local identity as well.

ZAŁOŻENIA WODNE W PRZESTRZENI MIEJSKIEJ – WYBRANE PRZYKŁADY

Problematyka dotycząca oceny jakości przestrzeni miejskich rozpatrywana jest coraz częściej pod kątem obecności wielu czynników składających się na komfort użytkowania tej przestrzeni oraz jej atrakcyjność. Jednym z podstawowych elementów wpływających pozytywnie na wizerunek obszarów miejskich o różnej skali, pełniących też różne funkcje jest obecność założeń wodnych. Ich znaczenie zarówno pozytywne jak i negatywne w życiu współczesnym nabiera coraz to większej rangi. Z jednej strony woda staje się pożądanym elementem środowiska mieszkaniowego, czy też ważnym elementem przestrzeni publicznej – ogólnie dostępnej, z drugiej strony stanowi niejednokrotnie poważne zagrożenie. Założenia wodne obecne są coraz częściej w historycznych centrach miast (fontanna w Rynku w Krakowie), towarzyszą: reprezentacyjnym placom (Plac Szczepański w Krakowie), placom i parkom pełniącym funkcję rekreacyjną (Park Citroëna), a także obszarom zamieszkania (Domy Borneo, Water Villas w Almere). Także tereny nadbrzeżne postrzegane są jako atrakcyjne obszary o charakterze usługowym i mieszkaniowym. Przykładem jest Londyn ściśle związany z Tamizą, szerokie bulwary nad Sekwaną w Paryżu, czy też nadbrzeże rzeki Hai He (Chiny). Przestrzenie publiczne wraz z elementami wody tworzą miejsca szczególne ze względu na walory kompozycyjne, a także możliwość różnorodnej aktywności społecznej i jej lokalnej tożsamości.

Justyna KOBYLARCZYK

Wydział Architektury, Politechnika Krakowska

THE VICINITY OF WATER IN A HOUSING ENVIRONMENT

One of contemporary man's most important needs is a possibility of communing with nature. On one hand, the nearness of greenery and water makes an inhabited space attractive and influences its image in a positive manner; on the other hand, it facilitates recreation and leisure. Water gives a chance of producing some architecturally interesting implementations which guarantee the nearness of nature which is becoming a significant objective for designers. The residents also search for some natural values which increase the quality and comfort of a usable space remaining in harmony with the natural landscape. A question arises if the inhabitants of Polish cities and towns feel a need to commune with water. An answer to this question is an objective of this article, too. It is rather negative which can be seen in the urban solutions as well as in the residents' assessment. This article presents the results of its author's own research done in selected towns located in the Province of Podkarpacie.

SĄSIEDZTWO WODY W ŚRODOWISKU ZAMIESZKANIA

Jedną z najważniejszych potrzeb współczesnego człowieka jest możliwość obcowania z naturą. Bliskość zieleni i wody z jednej strony uatrakcyjnią zamieszkiwaną przestrzeń i wpływa pozytywnie na jej wizerunek, a z drugiej strony umożliwi rekreację i wypoczynek. Woda daje szansę na stworzenie ciekawych architektonicznie realizacji, które zapewniają bliskość natury, co obecnie staje się ważnym celem projektantów. Także sami mieszkańcy poszukują walorów przyrodniczych, które podnoszą jakość i komfort użytkowanej przestrzeni pozostającej w harmonii z naturalnym krajobrazem. Rodzi się pytanie, czy mieszkańcy polskich miast odczuwają potrzebę obcowania z wodą. Odpowiedź na to pytanie jest też celem artykułu. Jest ona raczej negatywna. Widać to na przykładzie rozwiązań urbanistycznych, a także w ocenie samych mieszkańców. W artykule zostały przedstawione między innymi wyniki badań własnych przeprowadzonych w wybranych miastach województwa odkarpackiego.

Wojciech KOSIŃSKI

Wydział Architektury, Politechnika Krakowska

PERPENDICULAR URBAN DESIGN - WATER PLAYS THE FIRST ROLE IN COMPOSITION

Urban composition including waterfront, usually is focused on linear forms, following the line of a shore. New spatial beings created that way, are parallel to the shore, and when they are located at the riverside – they are parallel to the current of the river. This is a way of creating: esplanades, promenades, landing places for boats, beaches, shore swimming pools, waterfront parks, ensembles of buildings, etc. Just another/opposite way of waterfront urban composition is a perpendicular design. In the contrary of the mentioned “quiet/polite/sure” creation along the waterfront, the perpendicular design in its principle: “offensive, conquering the urban/water space, dynamic and risky”. Perpendicular design is “bravely” open towards the water surface. It is searching for aesthetic emotions – either on the surface mentioned if the basin is visually “endless”, or focuses on the other side of the basin, if it is narrow enough in order to “close” the composition. History of art of creating cities, exposes some outstanding achievements of contribution in a perpendicular waterfront design. In an extreme abbreviation, there are the examples most fascinating, as follows. Concerning long distance composition: 1, Venice – the Piazzetta open towards the Laguna, through two columns, between the Library and the Palazzo Ducale, with the Laguna architecture in a far distance; 2, Lisbon – the Commerce Square, open towards broad Tejo basin, with the figure of Christ on the other side on the hill; 3, New York City with The Liberty on the axis just perpendicular to The Esplanade of Lower Manhattan; also New Jersey - Exchange Square, where the tiny symbolic monument created of metallic construction of the late WTC, faces just the gap on the Manhattan side of the Hudson River gorge, where the WTC was standing. Concerning short distance composition there are artistic bridge compositions culminated on both sides with important buildings: 4, Rome – several Baroque axis crossing the Tiber river, especially the originated in the St. Peter Basilica – Via Conciliazione (completed 1936); 5, London – the axis Millennium Bridge, expanded between St. Paul’s Cathedral, and the Tate Modern gallery, 6, Paris – the axis Simone de Beauvoir bridge, expanded between the new National Library, and the Bercy Park including house by Frank Gehry as the end of composition. Two great “losers” – cities that lost great opportunities of outstanding perpendicular see composition are 7, Barcelona and 8, Marseille. In Poland, two modest but gentle samples of seaside perpendicular design are: 9, Gdynia – the Kościuszko Pier, and Sopot – the Monte Cassino Ave and Pier. 11 - in 2005 – 2010 Wojciech Kosiński with Partners and students, designed several versions of an original perpendicular design in one subject. It is the Two Shores Park on both sides of Vistula river, between two beautiful Polish tourist towns Janowiec and Kazimierz.

PROSTOPADŁE PROJEKTOWANIE URBANISTYCZNE – WODA GRA GŁÓWNĄ ROLĘ W KOMPOZYCJI

Kompozycja urbanistyczna uwzględniająca wybrzeże, bywa zazwyczaj ukształtowana w formie linearnej, powtarzającej linię brzegową. Nowe byty przestrzenne ukształtowane w ten sposób, są równoległe do brzegu, a gdy są projektowane nad rzekami, podążają za kierunkiem ich nurtu. W ten sposób są kreowane esplanady, promenady, przystanie, plaże, baseny i parki nadbrzeżne, zespoły budowli, itp. Natomiast innym/przeciwstawnym sposobem komponowania urbanistycznego na wybrzeży, jest projektowanie prostopadłe. W przeciwieństwie do wspomnianej kompozycji równoległej „spokojnej, posłusznej i pewnej”, kreowanie prostopadłe/poprzeczne jest z zasady „ofensywne, wchodzące w posiadanie przestrzeni miejskiej, dynamiczne i ryzykowne”. Projektowanie poprzeczne jest „śmiało” otwarte w kierunku powierzchni wody. Poszukuje ono estetycznych emocji – albo na nawierzchni akwenu gdy jest on „bezbrzeżny”, albo koncentruje się na przeciwnym brzegu akwenu, jeśli jest on dostatecznie wąski aby nastąpiło „zamknięcie” kompozycji. Historia sztuki budowania miast ukazuje wybitne osiągnięcia w dziedzinie prostopadłego projektowania wybrzeży. W najbardziej skróconej formie, są to następujące najbardziej fascynujące przykłady. W dziedzinie kompozycji dalekodystansowej: 1, Wenecja – Piazzetta otwarta na Lagunę, poprzez dwie kolumny, pomiędzy Biblioteką i Pałacem Dożów, z architekturą Laguny w dalekim planie; 2, Lizbona – Plac Comercio otwarty na szerokie rozlewisko rzeki Tag, z figurą Chrystusa na przeciwległym wzgórzu; 3 – Nowy Jork ze Statuą Wolności, na osi która jest dokładnie prostopadła do Esplanady Dolnego Manhattanu; także New Jersey – Plac Exchange (Wymiana), gdzie mały symboliczny pomnik wytworzony z pozostałości konstrukcji World Trade Center, swoi „twarzą w twarz” z pustką po przeciwnej stronie ujścia rzeki Hudson, gdzie niegdyś stały wieże WTC. W kategorii kompozycji o krótszym dystansie należy wymienić trasy mostowe, kulminowane po obydwu stronach znaczącymi budowlami: 4, Rzym – szereg osi barokowych przekraczających rzekę Tybr, a szczególnie biorąca początek w Bazylice Św. Piotra ulica Conciliazione (Pol. Pojednanie, ukończona w 1936 r.); 5, Londyn – oś Mostu Milenium, rozpiętego pomiędzy Katedrą Św. Pawła, a galerią Tate Modern; 6, Paryż – oś mostu im. Simone de Beauvoir, rozpiętego pomiędzy nową Biblioteką Narodową a Parkiem Bercy z budynkiem projektu Franka Geryego, zamykającym kompozycję. Dwie wielkie „przebrane” – metropolie które utraciły wielkie szanse na unikalną kompozycję prostopadłą to 7, Barcelona i 8, Marsylia. W Polsce, dwa skromne acz eleganckie przykłady poprzecznego projektowania nad morzem to: 9, Gdynia – Wybrzeże Kościuszki oraz 10, Sopot – aleja Monte Cassino i Molo. 11 – w latach 2005 – 2010 Wojciech Kosiński i Partnerzy oraz studenci, zaprojektowali szereg wersji oryginalnego prostopadłego projektu na jeden temat. Jest to Park Dwa Brzegi po obydwu stronach rzeki Wisły, pomiędzy dwoma pięknymi polskimi miasteczkami turystycznymi, Janowcem i Kazimierzem.

Piotr KOWALCZAK, Joanna ANDRUSIAK

Instytut Środowiska Rolniczego i Leśnego Polskiej Akademii Nauk w Poznaniu

LEGAL BASIS OF RAIN WATER MANAGEMENT

The article presents the legal regulations concerning the discharge of rain water and melt water, with particular reference to their definitions. The concepts of rain water drainage systems, as well as pollution pre-treatment equipment are described. The paper reviews the specific requirements imposed by The Water Law on introducing wastewater to water and the ground. Regulation lists the EU directives and national legal acts on environmental liability, with regard to prevention and remediation of environmental damage.

PODSTAWY PRAWNE ZAGOSPODAROWANIA WÓD OPADOWYCH

W artykule przedstawiono regulacje prawne dotyczące zagospodarowania wód opadowych i roztopowych, ze szczególnym uwzględnieniem ich prawnych definicji. Poniżej opisano możliwości deszczowych systemów kanalizacyjnych, jak i również urządzeń podczyszczających. Zaprezentowano również określone wymogi nałożone przez Prawo wodne na wprowadzających ścieki do wód i gruntów. Wyszczególniono rozporządzenia dyrektyw unijnych i krajowych w sprawie odpowiedzialności za środowisko, odnosząc się do zapobiegania i zaradzania szkodom wyrządzonym środowisku naturalnemu.

Danuta KUPIEC-HYŁA

Wydział Architektury, Politechnika Krakowska

INHABITABLE WATER – COMFORTABLE LIFE IN A SAFE ENVIRONMENT

Architecture has a strong impact on our lives – it shapes consciousness and aesthetic sensations as well as builds the frameworks of social coexistence. While creating a space, an architect and an urban planner creates its users' lifestyles, too. A new generation of the spatial expansion of residential complexes, based upon a search for a life model in symbiosis with the natural environment, has directed investment activities towards the development of enormous land reserves – various bodies of water. Located on or by water, buildings allow their users to isolate themselves from some unfavourable factors (e.g. noise, pollution, social pathologies, a troublesome neighbourhood) completely and give a broad possibility of relaxation, psychical and physical regeneration in a natural environment. A new, naturally rich context also produces unique architectural solutions individual for a given location. Water as a threshold space with limited accessibility controlled by its users increases the level of the safety of the inhabitants' lives significantly. The biodiversity, the bioclimatic, aesthetic and utilitarian values of water combined with high-standard architectural and urban solutions form man's comfortable, healthy and safe housing environment.

WODA DO ZAMIESZKANIA – KOMFORTOWE ŻYCIE W BEZPIECZNYM ŚRODOWISKU

Architektura wywiera istotny wpływ na nasze życie – kształtuje świadomość i odczucia estetyczne, buduje ramy współżycia społecznego. Architekt i urbanista kreując przestrzeń kreuje równocześnie sposób życia jej użytkowników. Nowa generacja rozwoju przestrzennego zespołów mieszkaniowych oparta na poszukiwaniu modelu życia w symbiozie ze środowiskiem naturalnym skierowała działania inwestycyjne w kierunku zagospodarowywania olbrzymich rezerw terenowych jakimi są różnego rodzaju akweny wodne. Lokalizowane na lub przy wodzie budynki pozwalają użytkownikom na całkowite odizolowanie się od niekorzystnych czynników (jak m.in.: hałas, zanieczyszczenia, patologie społeczne, uciążliwe sąsiedztwo) dając w zamian możliwość szerokiego wypoczynku, regeneracji psychicznej i fizycznej w naturalnym środowisku. Równocześnie nowy, bogaty przyrodniczo kontekst daje unikalne, indywidualne dla danej lokalizacji rozwiązania architektoniczne. Woda jako przestrzeń progowa o ograniczonej i kontrolowanej przez użytkowników dostępności podnosi znacząco poziom bezpieczeństwa życia mieszkańców. Bioróżnorodność, walory bioklimatyczne, estetyczne i użytkowe wody w powiązaniu z wysokostandardowymi rozwiązaniami architektonicznymi i urbanistycznymi tworzą komfortowe, zdrowe i bezpieczne środowisko mieszkaniowe człowieka.

Ełżbieta KUSIŃSKA

Wydział Architektury, Politechnika Krakowska

WATER COMPOSITIONS ON EXPO 2008 AREA

The purpose of spatial planning in urban environment is to create positive relationships between people and their surroundings - thanks to the spatial organization and balanced proportions of all the composition elements, or because of the positive reception of its aesthetics. The achievement of intentional plastic effect is the aim of composition through choosing the colours, shapes, proportions, textures and the location of elements, sometimes by arrangement, and sometimes through by contrast. Adequate operating with these tools gives effect of different moods, feelings, experiences what recipient can test in urban space. The introduced in article realizations of contemporary urban public spaces have on aim to show variety possibilities of utilization water as essential element of the spatial composition and to present the positive influence of water foundations on perception of public space by its users.

WODNE KOMPOZYCJE NA TERENACH EXPO 2008

Kompozycja przestrzenna w środowisku miejskim służy kształtowaniu pozytywnych relacji pomiędzy człowiekiem, a jego otoczeniem dzięki ładowi przestrzennemu, odpowiednim proporcjom czy też wrażeniom estetycznym. Celem kompozycji jest osiągnięcie zamierzonego efektu plastycznego poprzez umiejętne dobieranie kolorów, kształtów, proporcji, faktur i położenia przedstawianych elementów, czasem na drodze porządkowania, a niekiedy poprzez zestawianie ich na zasadzie kontrastu. Odpowiednie operowanie tymi narzędziami daje efekt w postaci różnych nastrojów, uczuć, przeżyć jakich może doświadczyć odbiorca w przestrzeni miejskiej. Przedstawione w artykule realizacje współczesnych miejskich przestrzeni publicznych mają na celu przedstawienie różnorodnych możliwości wykorzystania wody jako istotnego elementu kompozycji przestrzennej oraz pokazanie pozytywnego wpływu założeń wodnych na odbiór przestrzeni publicznej przez jej użytkowników.

Renata MIKIELEWICZ

Wydział Architektury i Urbanistyki, Politechnika Łódzka

FORGOTTEN REASON BEHIND THE EXISTENCE - RIVER VALLEYS IN ŁÓDŹ

The existence of numerous rivers and streams stood behind the reason of the emergence of metropolitan, industrial Łódź. Their waters moved textile factories and motivated the location of the industry in this particular place. It was the reason behind the existence, today, also in the consciousness of the inhabitation of Łódź, nearly completely forgotten. Nowadays hidden in underground canals and integrated in the water sewage system of the city, they still imprint the landscape of the city and build its identity. To some extent in spite of their oblivion. The consideration of selected issues of history and of the changes of the river valleys of Łódź and their "ecological" future starts reflection on the perception of the water in the space of the city and that space quality.

ZAPOMNIANA PRZYCZYNA ISTNIENIA – DOLINY RZECZNE W ŁÓDZI

Istnienie licznych rzek i strumieni dało powód wielkomiejskiej Łodzi przemysłowej. Ich wody napędzały fabryki włókiennicze i były bezpośrednim uzasadnieniem lokalizacji przemysłu tekstylnego właśnie w tym miejscu przestrzeni. Były przyczyną istnienia, dziś, w powszechnej świadomości także mieszkańców miasta, całkowicie niemal zapomnianą. Ukryte w podziemnych kanałach i włączone w system kanalizacji miejskiej nadal wyciskają swoje piętno na krajobrazie miasta i budują jego tożsamość. Niejako pomimo zapomnienia. Rozważania dotyczące wybranych wątków historii oraz przeobrażeń krajobrazu rzek Łodzi i ich „ekologicznej” przyszłości staje się pretekstem do rozważań nad percepcją wody w przestrzeni miasta i jakością tejże.

Bogusz MODRZEWSKI

Warsaw School of Social Sciences and Humanities

URBAN WATER. RECOMPOSITION AND PERCEPTION OF POZNAŃ WATERFRONTS

The intelligent connection between water (considered either as an urban corridor or as a surface) and well-defined urban front enables a creation of a specific, living *interface*: an area of mutual interaction and complementing of two different, yet related phenomena of structured composition: physical and semantic reflection. Even though contemporary Poznań water corridors hardly still play any practical roles, an attempt to waterfront rearrangement requires long-term conscious urban planning and correlation of all the urban-architectural elements of waterfront composition. However, after several public elaborations, roles and development of Poznań urban waterfronts remains still inconclusive. In the meantime their visage and distinctive features constantly and irreversibly alters. Proposed paper is the Poznań waterfront urban composition analysis, according to its intended and planned actions and the evaluation of those efforts in water townscape shaping aspect.

URBAN WATER. REKOMPOZYCJA I PERCEPCJA POZNAŃSKICH FRONTÓW WODNYCH

Przemysłane powiązanie pomiędzy wodą (rozpatrywaną zarówno, jako specyficzny miejski korytarz, jak i powierzchnia), a dobrze zdefiniowanym frontem wodnym daje szansę na stworzenie specyficznego i żywego *interfejsu*: obszaru interakcji i wzajemnego uzupełniania dwóch różnych, lecz silnie powiązanych elementów urbanistycznej struktury kompozycyjnej w zarówno fizycznej, jak i semantycznej refleksji. Pomimo tego, iż współczesne nadbrzeża Poznania nie pełnią już tak ważnej ekonomicznej i transportowej roli jak niegdyś, ich przekształcanie wymaga wieloletniego, świadomego procesu projektowego koordynującego powstające elementy kompozycji urbanistycznej. Po wielu urbanistycznych opracowaniach (i niezliczonych debatach), role i przyszły rozwój poznańskich frontów wodnych pozostaje nadal nierozstrzygnięty. W międzyczasie ich linie i charakter ulega nieodwracalnym zmianom. Proponowany tekst stanowi analizę kompozycji poznańskich nadbrzeży, w odniesieniu do zamierzonych i zrealizowanych w ostatnich latach działań.

Artur NAWROWSKI, Piotr ZIERKE

Wydział Architektury Politechniki Poznańskiej

SPATIAL ROLE OF BIONIC ARCHITECTURE AND LIGHT IN AREAS CONNECTED TO THE WATER

Bionics is a new trend in architecture more and more noticeable in contemporary spaces. One of main assumptions of this kind of architecture is attempt to solve problems that bother the world through the examination of principles of organisms' operation and its adaptation in technical systems. The question appears, whether the architects that try to solve problems do not forget about the designed space quality. Can the attempt of solving problems be an excuse for subordinating the space to single buildings, as it happens often right now? Moreover, what is its influence on a human being that is the main user of such architecture? Finally, what are the connotations of bionic architecture and light? Authors are looking for the answer on above mentioned questions, through the examinations and analysis of bionic architecture and its lighting located in areas connected to the water. Authors are considering the projects and realizations of such architects and artists as: Diller + Scofidio, Vincent Callebaut Architectures and Olafur Eliasson.

PRZESTRZENNA ROLA ARCHITEKTURY BIONICZNEJ I ŚWIATŁA NA TERENACH ZWIĄZANYCH Z WODĄ

Bionika jest nowym trendem w architekturze, coraz bardziej zauważalnym we współczesnych przestrzeniach. Jednym z głównych założeń takiej architektury jest próba rozwiązania problemów nurtujących świat poprzez badanie zasad funkcjonowania organizmów żywych i ich adaptacja w systemach technicznych. Nasuwa się jednak pytanie, czy starając się rozwiązywać problemy, architekci nie zapominają o jakości przestrzeni, które tworzą. Czy próba rozwiązania danego problemu może legitymizować podporządkowanie przestrzeni pojedynczym budynkom, jak to nieraz ma miejsce w chwili obecnej? Ponadto, jaki jest jej wpływ na człowieka jako głównego jej użytkownika? Wreszcie jakie są konotacje architektury bionicznej i światła? Autorzy szukają odpowiedzi na nurtujące ich pytania badając i analizując architekturę bioniczną i jej oświetlenie na terenach związanych z wodą na przykładzie projektów i realizacji takich architektów i artystów jak Diller + Scofidio, Vincent Callebaut Architectures, czy Olafur Eliasson.

Lucyna NYKA

Wydział Architektury, Politechnika Gdańska
ARCHITECTURE ON WATER / ARCHITEKTURA NA WODZIE

Tomasz PARTEKA, Dorota KAMROWSKA-ZAŁUSKA

Wydział Architektury, Politechnika Gdańska

WATERFRONTS URBAN REGENERATION SUPPORTED BY EU FUNDS

Waterfront Projects play significant role in transformation of city structure and urban landscape renewal in numerous European countries. More and more often these areas are places of realization of new multifunctional urban projects. This is the case of Gdansk Music and Congress Centre located in Olowianka Island – the project of adaptation of an old power plant complex and warehouse for congress, cultural and recreational functions. A noteworthy case study is the urban regeneration of waterfront of Soane River which is a part of Programme d’Initiative Communautaire Urban for Le Havre (France). Both projects benefited from EU funds, as well as they both contributed to creation of new waterfront urban space. Flood and environmental risk assessment analyses are an important aspect of planning and realization of waterfront projects. The use of EU Structural and Cohesion Funds have a positive influence on living conditions, as well as add new value to existing urban tissue and create new metropolitan functions in the old city structure. Moreover it materially affects the competitiveness of regions where those actions were undertaken.

REWITALIZACJA POPRZEMYSŁOWYCH I POPORTOWYCH PRZESTRZENI PRZYWODNYCH ZE WSPARCIEM ŚRODKÓW UNII EUROPEJSKIEJ

Przestrzenie przywodne (waterfronty) odgrywają ważną rolę w przekształcaniach struktur miejskich i odnowie krajobrazu wielu miast europejskich. Coraz częściej, na tych właśnie obszarach, realizowane są nowe wielofunkcyjne inwestycje. Taka sytuacja ma miejsce w przypadku Gdańskiego Centrum Muzyczno-Kongresowego na Wyspie Ołowianka - adaptacji kompleksu zabytkowej elektrowni i spichlerza na funkcje kongresowe, kulturalne i rekreacyjne. Interesujący jest także przypadek rewitalizacji wybrzeża rzeki Soany w ramach zintegrowanego programu przekształceń e ramach inicjatywy Urban II w mieście Hawr (Francja). Oba te projekty otrzymały znaczące wsparcie ze środków UE, oba też przyczyniły się do wykreowanie nowej nadwodnej przestrzeni miejskiej. Ważny aspekt stanowi też problem analiz ryzyka powodziowego i środowiskowego w projektach urbanistycznych realizowanych w przestrzeniach przywodnych.

Michał PIECHNIK

Wydział Architektury, Politechnika Poznańska

ACTIVATION OF RIVERBANKS AND THE SPATIAL AND CULTURAL IDENTITY

The article is devoted to the subject of activation of the river banks in urban areas and their importance in contemporary urban composition. Indicated realized with examples of design assumptions significantly affect the quality of recreational space in the city. Also presented an example of which as a result of accelerated urbanization has contributed to the loss of spatial and cultural identity part of the city.

AKTYWIZACJA BRZEGÓW RZEK A TOŻSAMOŚĆ PRZESTRZENNA I KULTUROWA

Artykuł poświęcony jest zagadnieniu aktywizacji brzegów rzek na terenach miejskich i ich znaczeniu we współczesnej kompozycji urbanistycznej. Wskazano zrealizowane przykłady założeń projektowych znacząco wpływających na poprawę, jakości przestrzeni rekreacyjnych w mieście. Zaprezentowano również przykład, którego realizacja wskutek przyspieszonej urbanizacji przyczyniła się do zatracenia tożsamości przestrzennej i kulturowej fragmentu miasta.

Dorota RUDAWA, Patryk ZARĘBA, Marta GRZYBOWSKA-DRYJA

RS Architektura Krajobrazu, Warszawa

WARSAW'S RETURN TO THE VISTULA

The presented design of the RS Landscape Architecture company, currently being at the stage of detailed engineering project preparation, constitutes an expansion of the victorious work of the competition under the title "Architectural and planning competition for designing the left-bank waterfront of the Vistula on the stretch of area from Powiśle to Podzamcze in Warsaw", organised by the Property Board of the Warsaw capital city (Zarząd Mienia m. st. Warszawy), in cooperation with the Society of Polish Planners (Towarzystwo Urbanistów Polskich). The whole such a complex undertaking aims to create a unique public space that will restore coherent and legible relations between the city and the Vistula. The place will perform recreational, transport and representative functions ceaselessly all year round. A development of the area, however, will not impair Warsaw's flood protection. The designed Boulevard is a space based on international standards, fully accessible for the disabled, with a new visual information system and wireless internet access. The space will be modern in aspects of chosen materials and technologies, but also will respect historical values at the same time.

WARSZAWA WRACA NAD WISŁĘ

Prezentowany projekt, obecnie będący na etapie opracowywania projektu wykonawczego, stanowi rozwinięcie zwycięskiej pracy konkursowej w „Konkursie architektoniczno-urbanistycznym na opracowanie projektu lewobrzeżnego bulwaru Wisły na odcinku od Powiśla do Podzamcza w Warszawie ” zorganizowanym przez Zarząd Mienia m.st. Warszawy we współpracy z Towarzystwem Urbanistów Polskich. Cała tak złożona inwestycja ma na celu stworzenie unikalnej przestrzeni publicznej przywracającej ścisłą i czytelną relacje miasta z Wisłą. Ma pełnić funkcje rekreacyjne, komunikacyjne i reprezentacyjne przez cały rok, a jednocześnie zagospodarowanie nie może osłabić ochrony przeciwpowodziowej Warszawy. Bulwary to przestrzeń oparta na międzynarodowych standardach, dostępna dla niepełnosprawnych, z nowoczesnym

systemem informacji wizualnej, z dostępem do bezprzewodowego Internetu, przestrzeń współczesna w swoim wyrazie materiałowym i technologicznym i jednocześnie szanująca substancję historyczną. Bulwar będzie żył swoim życiem będąc jednocześnie częścią miasta jak tylko to możliwie bezkolizyjnie integrującą ruch pieszy, rowerowy, oraz w przyszłości zaktywizowany ruch komunikacji zbiorowej i indywidualnej na rzece.

Borys SIEWCZYŃSKI

Wydział Architektury, Politechnika Poznańska

WATER IN URBAN SPACE AS AN ELEMENT OF THE REAL TIME COMPUTER SIMULATION

The article discusses the possibility of a supplementation of public space with the virtual elements added using the Augmented Reality technology. Article describes the contemporary possibilities of implementing the above mentioned real-time simulation as well as ongoing research. Short analysis of the possible impact of the described technical solutions on the perception of urban space is described. Paper discusses also some aspects of the impact of change to reality supplemented by computer simulation to the practice of design and social participation in the processes of urbanization

WODA W PRZESTRZENI MIEJSKIEJ JAKO ELEMENT KOMPUTEROWEJ SYMULACJI CZASU RZECZYWISTEGO

W artykule omówiono możliwość wirtualnego uzupełnienia przestrzeni miejskiej za pomocą elementów dodanych w wyniku zastosowania techniki Augmented Reality (rzeczywistości uzupełnionej). Artykuł relacjonuje współczesne możliwości realizacji wyżej wspomnianej symulacji czasu rzeczywistego jak i obecnie prowadzone prace badawcze. Podjęto próbę analizy możliwego wpływu opisywanych rozwiązań technicznych na sposób postrzegania przestrzeni miejskiej. Opisano wybrane aspekty wpływu opisywanych symulacji komputerowych rzeczywistości uzupełnionej na praktykę projektową oraz partycypację społeczną w procesach urbanizacyjnych.

Marcin SPYRA

Wydział Budownictwa, Politechnika Opolska

WATER IN TRANSFORMATION PROCESS OF CITY SPACE. CASE STUDIES FROM ŚWIDNICA AND SIERADZ

The paper analyzes the issue of water versus transformation process of city space. Author describes that issue at two selected case studies. In the paper introduction mentioned issue was shown in the historical and contemporary context. Two projects were selected as a case studies for this paper. The first project refers to revitalization of Central Park in Świdnica. One of the main spatial elements of this park is Młynówka Canal. The second project refers to revitalization of public space in Cultural Park "Wzgórze Zamkowe" located in Sieradz. River Żeglina and its old river-bed are important elements of this space. In both projects new design method called "The Project Acupuncture" was used. In the recapitulation of the paper the issues of changing conditions of designing and planning of public spaces were examined.

WODA W PROCESIE TRANSFORMACJI PRZESTRZENI MIEJSKIEJ. STUDIUM PRZYPADKU ZE ŚWIDNICY I SIERADZA

Problematyka tekstu dotyczy roli wody w procesie transformacji przestrzeni miejskiej. Zagadnienie opisano na dwóch wybranych przykładach projektowych. We wstępie problematyka ta została przedstawiona w skróconym ujęciu procesów historycznych oraz najważniejszych czynników wpływających na kształtowanie współczesnej przestrzeni miejskiej. Jako opis studium przypadku przyjęto dwa projekty rewitalizacji przestrzeni publicznych polskich miast. Pierwszy z projektów dotyczy rewitalizacji Parku Centralnego w Świdnicy, którego jednym z głównych elementów przestrzennych jest kanał Młynówki. Tematyką drugiego projektu związana jest z rewitalizacją przestrzeni publicznej Parku Kulturowego „Wzgórze Zamkowe” w Sieradzu. Istotnym elementem tej przestrzeni jest rzeka Żeglina oraz jej starorzecze. Obydwa zadania projektowe realizowane były w oparciu o autorską metodę noszącą nazwę „Akupunktury Projektowej”. W podsumowaniu podjęta została próba odniesienia się do problematyki zmieniających się uwarunkowań związanych z procesem planowania i projektowania transformującej się przestrzeni miejskiej.

Kees STEGENGA

Werkplaats voor Stedenbouw, Tilburg

COASTAL MANAGEMENT IN THE SOUTHWEST PART OF THE DUTCH DELTA

The heavy storm and its flood of 1953 directly led to one of the largest Dutch environmental projects: the Delta Works. The Dutch established an excellent international reputation with this Delta Works. Coastal reinforcement gave security for the residents and water management created conditions for the agricultural sector by reducing the salinity. The whole project fitted into the faith of the fifties and sixties of a malleable world. Climate change and associated sea level rise forcing the Netherlands to a further round of coastal defences in the Delta region. The one-dimensional technocratic approach of the Grand Project of the second half of the last century is increasingly abandoned. Climate adaptation, coastal protection and nature regeneration go hand in hand and provide opportunities for recreational functions and associated economic developments. This integrated approach is crucial for a region that faces a sharp decline of its own population and the traditional means of economic livelihood.

Krzyszyna STRUMIŁO

Instytut Architektury i Urbanistyki, Politechnika Łódzka

ROLE OF WATER IN FORMING OF AREA IN THE CITY

Article is attempt of presentation of relationship of water with city tissue and capabilities of its utilization in landscape of city. Simultaneously it shows that can have influence on forming of area and behavior of people. We want to aim at elevation of quality of public area. By creating of attractive places in city we built important elements which have esthetic value. Analysis of chosen example has to show positive influence of water on quality this area. Characteristic of adjacent area has to illustrate utilization of place for water also, concepts program and spatial which are with water directly relate. It is proper to build

places, where potential of water is take advantage. We can design areas through proper arrangement of area, which will incline people for spending free time on these fields.

ROLA WODY W KSZTAŁTOWANIU PRZESTRZENI W MIEŚCIE

Artykuł jest próbą przedstawienia związków wody z tkanką miejską oraz możliwości jej wykorzystania w pejzażu miasta. Jednocześnie pokazuje jaki może mieć ona wpływ na kształtowanie przestrzeni oraz zachowania ludzi. Pragniemy dążyć do podniesienia jakości przestrzeni publicznych. Wykorzystując walory estetyczne możemy tworzyć atrakcyjne miejsca będące istotnym elementem w mieście. Analiza wybranych przykładów ma ukazać pozytywny wpływ wody na jakość tych przestrzeni. Charakterystyka obszarów przyległych do wody ma również zobrazować wykorzystanie miejsca, koncepcje programowo przestrzenne związane bezpośrednio z wodą oraz funkcje towarzyszące. Warto tworzyć miejsca, w których potencjał wody jest wykorzystany. Poprzez odpowiednią aranżację przestrzeni możemy zaprojektować obszary, które skłonią ludzi do spędzania wolnego czasu na tych terenach

Małgorzata SZWED, Iwona PIŃSKWAR

Instytut Środowiska Rolniczego i Leśnego Polskiej Akademii Nauk w Poznaniu

PROTECTION OF THE CITY AGAINST EXTREME HYDRO-METEOROLOGICAL EVENTS – EXAMPLE OF POZNAŃ

The man has tried to defend against hazards resulting from the occurrence of extreme hydro-meteorological events. There are some of events which the man has always fought against. These are floods (especially river floods) and droughts. These phenomena have natural character and they will recur in the future. Yet sometimes human activities contribute to increasing the frequency and severity (damage) of the flood and drought. Unfortunately, the right principles "to move the men away from water" or "to keep water where it falls" can be applied only in the reduced scope at the moment. It seems that, in many cases, the effectiveness of the protection (mainly against the flood) is limited because of the insufficient expenditure on maintaining infrastructure and investments and the underestimation of the preventive action as well.

OCHRONA MIASTA PRZED EKSTREMALNYMI ZDARZENIAMI HYDRO-METEOROLOGICZNYMI NA PRZYKŁADZIE POZNANIA

Człowiek od dawna próbował walczyć z wszelkimi zagrożeniami wynikającymi z występowania ekstremalnych zjawisk hydro-meteorologicznych. Wśród tych zjawisk są takie z, którymi człowiek walczy „od zawsze”. Są to powodzie (w szczególności powodzie rzeczne) i susze. Zjawiska te mają naturalny charakter i będą występowały w przyszłości. Czasami działalność człowieka przyczynia się do zwiększenia prawdopodobieństwa wystąpienia powodzi i i susz i do pogłębienia wywoływanych przez nie szkód. Niestety jak najbardziej słuszne zasady mówiące o konieczności „odsunięcia ludzi od wody” czy też „zatrzymaniu wody, tam gdzie spadła” są w obecnym czasie realizowane w szczątkowej formie. Wydaje się, że skuteczność ochrony (głównie przed powodzią) jest w wielu wypadkach ograniczona także z powodu niedostatecznych nakładów na utrzymanie obiektów oraz inwestycje, a także w wyniku braku przykładania należytego znaczenia do działań prewencyjnych.

Artur ŚLIWA, Międzychód

MIĘDZYCHÓD – MIASTO OTWARTE NA DWA AKWENY

Perspektywa rozwoju Międzychodu, miasta turystycznego położonego nad rzeką Wartą i Jeziorem Miejskim, spowodowała konieczność zmiany dotychczasowych, niekorzystnych relacji pomiędzy miastem a terenami nadbrzeżnymi. Otwarcie miasta na te akweny zostanie osiągnięte poprzez utworzenie sieci poprzecznych połączeń komunikacyjnych (rzeka – jezioro) oraz rewitalizację powiązanych ze sobą i wypełniających ten układ, funkcjonalnie zróżnicowanych przestrzeni publicznych. Kluczowymi elementami systemu przestrzeni są: port oraz nadrzeczne i nadjeziorne tereny rekreacyjne wraz z pierzejami zabudowy. Realizacja zaplanowanych działań jest dostosowywana do konkretnego etapu prac: tak pod względem finansowania jak i organizacyjno-technicznym. Środki finansowanie pozyskiwane są z różnych źródeł: od budżetu gminy po środki unijne. Realizacja postępuje systematycznie: dzięki udziałowi mieszkańców w ramach programu integracji społecznej i robót publicznych jak i zleceniom firmom specjalistycznym.

Adrianus C. van TERHEIJDEN, Breda

INTERACTION BETWEEN WATER AND SOCIETY

It is essential that water will be estimated on its value. Not only to identify and discount costs and benefits of certain interventions, but also recognize its functional variations in space, time and appearance (rainwater, soil water, groundwater, surface water). The value of water is also bound subjective. For residents water is part of their habitat. In particular psychological, social and aesthetic aspects play an important role. The water partners will appreciate water more from their responsibility for the quality and quantity of water and viewed from the aspects, it is more physical and biotic. The knowledge to determine the differential values and consider results in the decision making process is evident. To give the values of water a chance it will be essential to pay attention to the organization of process, necessary to realize the values of water. Also the attitude of the water sector, having a reputation as a highly professional yet a relatively tight circle will need attention.

Bartłomiej TOMKOWICZ

Politechnika Rzeszowska, Wydział Budownictwa i Inżynierii Środowiska

THE HIGH WATER LEVEL OF THE WISŁOK RIVER AND THE URBAN AREAS OF THE CITY OF RZESZOW

The urban areas are threatened not only by the high level of flood waters in the Wisłok river, but also by violent and profuse rains. As a consequence of blockage of the rain drainage system by the exceedingly high water level in the river, the urban areas next to the river are flooded. Increasing the density of built-up areas, paving the surfaces which had previously been biologically active and the poorly developed network of the so called little retention are some of the other factors which exert an influence on the negative consequences of the ever more frequent river floods in Polish cities.

The above is a problem to be definitely taken into consideration in the process of drawing up local urban plans, as well as in the course of urban and architectural planning and in the planning of the technical infrastructure of Polish cities – including Rzeszów.

WYSOKI STAN WÓD WISŁOKA A TERENY MIEJSKIE RZESZOWA

Obszary miejskie są zagrożone nie tylko wysokim stanem wód powodziowych, ale także gwałtownymi i obfitymi opadami atmosferycznymi. W wyniku zablokowania wody w kanalizacji deszczowej przez przekroczenie dopuszczalnego poziomu wód w rzece dochodzi do zalewania terenów miejskich, które nie są przewidziane jako tereny zalewowe. Zagęszczanie zabudowy, utwardzanie powierzchni dotąd biologicznie czynnych oraz słabo rozwinięta sieć tzw. małej retencji to czynniki mające wpływ na negatywne skutki coraz częstszych wezbrań rzek w polskich miastach. Jest to problem który powinien być uwzględniany przy sporządzaniu miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, jak również w projektowaniu urbanistyczno-architektonicznym oraz infrastruktury technicznej.

Dorota WIŚNIEWSKA

Wydział Architektury, Politechnika Gdańska

REVITALIZED MILL ISLAND IN BYDGOSZCZ – THE IDENTITY OF THE PLACE CREATED BY THE BRDA RIVER AND ITS TRIBUTARY NAMED MŁYNÓWKA

The Mill Island in Bydgoszcz, Poland is an example of downtown public space where a meander of Młynówka creates the identity of the area. Before 2005, the only outstanding local feature was the fact that its south and west ends resembled the Venetian canals. The way the other parts of the Mill Island were managed was inappropriate for a downtown. A comprehensive revitalisation programme is returning the Mill Island public space to residents, highlighting its historical and cultural value as well as aesthetic, recreational, touristic and environmental quality. Downtown cultural services integrated with high recreational potential of the island is enabled with three newly built pedestrian bridges. The most important is the one leading to the Opera Theatre Square. The regional touristic value of the site is determined by the location of the Antwerp-Kaliningrad water route. The revitalisation of Bydgoszcz Water Junction, which forms a part of this trail, has become a significant step in the implementation of the Downtown Spatial Development Programme of Bydgoszcz city. The process of re-orientation of the city centre towards the river will finish with the construction of a marina.

ZREWITALIZOWANA WYSPA MŁYŃSKA W BYDGOSZCZY - CHARAKTER PRZESTRZENI PUBLICZNEJ KSZTAŁTOWANY PRZEZ RZEKĘ BRDĘ I JEJ DOPŁYW MŁYNÓWKĘ

W artykule została opisana rola rzeki w przemianach przestrzennych Wyspy Młyńskiej w Bydgoszczy z uwzględnieniem zmieniających się warunków społeczno-ekonomicznych i kulturowych. Wraz z początkiem XXI wieku śródmiejska wyspa stała się po raz pierwszy przestrzenią publiczną, charakterystycznym, "zielonym sercem miasta". Przyczynił się do tego wieloetapowy proces rewitalizacji wyspy, który został przeprowadzony z uwzględnieniem zasad zrównoważonego rozwoju. Artykuł prezentuje badania własne sposobów i możliwości wytwarzania współczesnej przestrzeni publicznej miasta zrównoważonego na podstawie studium przypadku, jakim jest Wyspa Młyńska w Bydgoszczy. Analiza zmieniającej się roli rzeki obrazuje możliwości kreowania przestrzeni z uwzględnieniem tych elementów przestrzennych, które podkreślają nadrzeczną tożsamość historyczną współczesnej struktury przestrzennej i umiejętnie wpisują się w nurt projektowania zrównoważonego.

Barbara WYCICHOWSKA

Instytut Architektury i Urbanistyki, Politechnika Łódzka

THE RETURN TO THE WATER-BASED ORIGINS OF ŁÓDŹ. WATER-NATURE COMPENSATION OF RIVER VALLEYS ENTRAL

The aim of recreating historical water features on the basis of the remnants of the valleys which were canalized in the area of urbanized Łódź rivers is to restore the cultural water heritage of the city. There are plans to build new storage reservoirs in the river valleys in order to increase the appeal of the city, create new, attractive recreation areas, improve the overall atmosphere of Łódź, enlarge the nature areas in the direct vicinity of the residential areas, drain precipitation waters safely from the flooded urban areas, as well as restore ecologically valuable but neglected fragments of water landscape. Landscape compensation is slowly taking place in Łódź, but it is fully present only in the projects which have been approved, yet are suspended due to financial shortages.

POWRÓT DO WODNYCH KORZENI ŁÓDZI. KOMPENSACJA WODNO-PRZYRODNICZA DOLIN RZECZNYCH

Odtwarzanie na terenach zurbanizowanych historycznych obiektów wodnych po śladzie zachowanych fragmentów dolin skanalizowanych łódzkich rzek stanowi próbę przywracaniu dziedzictwa kulturowo-wodnego miastu. Planowana budowa nowych zbiorników retencyjnych w dolinach rzecznych ma na celu: podnoszenie estetyki miasta; tworzenie nowych, atrakcyjnych miejsc wypoczynku; poprawę jakości klimatu miasta; zwiększanie powierzchni aktywnej przyrodniczo; umożliwienie bezpiecznego odprowadzania wód opadowych z zalewanych terenów miejskich, a także przywracanie miastu zaniedbanych, cennych pod względem ekologiczno-przyrodniczym fragmentów krajobrazu nadwodnego. W Łodzi powoli dokonuje się wodna kompensacja krajobrazowa, nadal jednak pozostaje ona w pełni czytelna tylko w koncepcjach projektowych, na realizację których brakuje pieniędzy.

Agata ZACHARIASZ

Wydział Architektury, Politechnika Krakowska

WATERFRONT PARKS – CREATING A NEW IDENTITY OF PLACE

Degraded and neglected waterfront areas are transformed into attractive parks and public spaces of various types: large, small, and linear, with a range of features. Sometimes it's only a walking/cycling trail, but often they are very well equipped, with individually designed detail and art work. These parks/areas quickly become fashionable, well utilized and copied. Their quality is additionally enhanced by the varied attributes of water – aesthetic, socio-cultural, recreational and acoustic.

The article presents selected projects from Australia (Melbourne, Adelaide, Geelong,) the United States (New York) and Europe (Bordeaux, Rochefort-sur-Mer) which are inventive, imaginative and all create a new quality and identity of place. In many cases these reclaimed landscapes became a drawcard of the city.

PARKI NA NADBRZEŻACH – BUDOWANIE NOWEJ TOŻSAMOŚCI MIEJSCA

Zdegradowane i zaniedbane tereny wzdłuż nadbrzeży często przekształcane są w atrakcyjne parki lub przestrzenie publiczne. Powstają obiekty różne: duże, małe, linearne, w centrum miast, dzielnicowe, podmiejskie, rozmaicie urządzone. Czasem tylko ze ścieżką umożliwiającą spacer czy przejazd rowerem, ale w wielu przypadkach są bogato wyposażone, z indywidualnie projektowanym detalem, z dziełami sztuki. Te szybko stają się modne, odwiedzane i naśladowane. Różnorodne walory wody – estetyczne, społeczno-kulturowe, rekreacyjne, akustyczne – podnoszą ich jakość. W artykule zaprezentowano wybrane projekty – australijskie (Melbourne, Adelajda, Geelong), amerykańskie (Nowy Jork) i europejskie (Bordeaux, Rochefort-sur-Mer) – twórcze, kreatywne, budujące nową jakość i tożsamość miejsca. W wielu przypadkach to krajobrazy odzyskane, które stały się wizytówką miasta.